

Udskriftsdato: 10. januar 2026

FOU nr 2018.38 (Gældende)

2018-38. Sommerhusejer havde vedligeholdelsespligten for rørledning, der løb under hans grund

Ministerium: Folketinget

Opfølgning / Opfølgning til

LBK nr 127 af 26/01/2017 § 1, stk. 1, § 2, stk. 1 og 2, § 8, § 9, stk. 1, § 10, § 11, § 31, stk. 1, § 35, stk. 1 og 3, og § 36 -

BEK nr 1469 af 12/12/2017 § 1, stk. 1, § 4, stk. 1, 2, 3 og 7 og § 5, stk. 1, nr. 2 -

LBK nr 1121 af 03/09/2018 § 32, stk. 1 og 3 og § 32 b, stk. 1

2018-38. Sommerhusejer havde vedligeholdelsespligten for rørledning, der løb under hans grund

Formanden for en grundejerforening klagede på vegne af en sommerhusejer over, at kommunen og senere Miljø- og Fødevareklagenævnet havde pålagt sommerhusejeren vedligeholdelsespligten for en rørledning, der løb under hans grund.

Rørledningen blev anvendt til at lede overfladevand fra en by videre ud til en fjord, og det fremgik af klagen til ombudsmanden, at sommerhusejeren ikke umiddelbart havde nogen nytte af rørledningen. Sommerhusejeren havde heller ikke haft kendskab til, at rørledningen løb under grunden, før græsplænen blev oversvømmet som følge af en fejl på rørledningen.

Rørledningen havde tidligere været optaget i kommunens spildevandsplan, der var gældende for perioden 1995-2010. På den baggrund havde rørledningen i perioden 1995-2010 retlig status som spildevandsanlæg med bl.a. den virkning, at vedligeholdelsespligten for rørledningen i denne periode påhvilede spildevandsforsyningsselskabet.

Rørledningen var imidlertid ikke medtaget i kommunens spildevandsplan for 2010 og frem – formentlig fordi det var blevet besluttet at separatkloakere området. Bl.a. dette betød, at rørledningen nu ikke længere kunne betragtes som et spildevandsanlæg, men derimod som et vandløb.

Ombudsmanden kunne ikke kritisere kommunens og Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelser om, at rørledningen, der løb under sommerhusgrunden, nu havde status som et privat vandløb efter vandløbsloven, og at ejeren af sommerhusgrunden havde vedligeholdelsespligten, når andet ikke var bestemt.

Ombudsmanden henviste – ligesom kommunen og nævnet havde gjort – sommerhusejeren til at tage kontakt til vandløbsmyndigheden, dvs. kommunen, hvis han ønskede en anderledes fordeling af vedligeholdelsesbyrden.

(Sag nr. 17/03031)

I det følgende gengives ombudsmandens udtalelse om sagen (oprindeligt stilet til formanden for grundejerforeningen), efterfulgt af en sagsfremstilling:

Ombudsmandens udtalelse

1. Afgrænsning af min undersøgelse

1.1. Min undersøgelse angår spørgsmålet om, hvilken retlig status en rørledning, der løber under A's grund i sommerhusområdet O, har, og hvem der har pligten til at vedligeholde rørledningen. Rørledningen transporterer overfladevand fra et forsinkelsesbassin til det offentlige vandløb P Løb og videre ud i fjorden R.

S Kommune har truffet afgørelse om, at rørledningen er et privat vandløb, og at A har vedligeholdelsespligten for den. Miljø- og Fødevareklagenævnet har stadfæstet denne afgørelse.

Du er formand for grundejerforeningen i området og har som repræsentant for A bl.a. gjort gældende, at rørledningen slet ikke er et vandløb omfattet af vandløbsloven, og at rørledningen under alle omstændigheder er offentlig, fordi den benyttes til afledning af overfladevand fra andre grunde, og A dermed ikke selv har nytte af rørledningen.

1.2. Der har under sagen været rejst spørgsmål om, hvilken betydning det har for rørledningens status, at den tidligere har været optaget i S Kommunes spildevandsplan. I den forbindelse har jeg bedt S Kommune – og Miljø- og Fødevareklagenævnet, i det omfang nævnet anså sig for kompetent til det – om at oplyse om myndighedernes overvejelser om, hvorvidt A skulle have været inddraget og hørt i forbindelse med beslutningen om at udtage rørledningen fra spildevandsplanen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i sin udtalelse af 25. april 2018 anført, at nævnet ifølge vandløbslovens § 80 er klagemyndighed i forhold til S Kommunes afgørelse truffet efter vandløbsloven.

Nævnet har yderligere anført, at spørgsmål, som omhandler en kommunes vedtagelse af dens spildevandsplan, ikke kan påklages til anden administrativ myndighed, jf. miljøbeskyttelseslovens § 32, stk. 3.

På den baggrund er det Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse, at nævnet alene har haft kompetence til at prøve kommunens afgørelse om, hvorvidt rørledningen er omfattet af vandløbsloven, herunder spørgsmålet om vedligeholdelsespligten efter vandløbsloven. Nævnet har derimod ikke haft kompetence til at tage stilling til, om S Kommunes udtagelse af den konkrete rørledning på A's grund fra spildevandsplanen var en afgørelse i forvaltningslovens forstand, og heller ikke, om han i den anledning skulle have været partshørt herom.

Nævnet har derfor ikke i sin stillingtagen til S Kommunes afgørelse truffet efter vandløbsloven behandlet eller inddraget denne problemstilling. Nævnet har i sin afgørelse af 24. marts 2017 desuden anført, at nævnet ikke kan tage stilling til, om ledningen burde have været optaget i kommunens spildevandsplan som en del af et spildevandsteknisk anlæg.

Det, som Miljø- og Fødevareklagenævnet har anført om sin kompetence, giver mig ikke anledning til bemærkninger.

Det giver mig derfor heller ikke anledning til bemærkninger, at nævnet ikke har taget stilling til spørgsmålet om, hvorvidt ledningen burde have været optaget i kommunens spildevandsplan, herunder til, hvorvidt S Kommunes udtagelse af den konkrete rørledning på A's grund var en afgørelse i forvaltningslovens forstand og f.eks. medførte pligt til partshøring.

Da nævnet således ikke har taget stilling til disse spørgsmål, kan de ikke indgå i min prøvelse af nævnets afgørelse.

Spørgsmålet om udtagelse af rørledningen fra spildevandsplanen – herunder spørgsmålet om, hvorvidt ledningen burde have været optaget i S Kommunes spildevandsplan for 2010-2018 – er i øvrigt forældet i forhold til ombudsmandsloven.

Det skyldes, at en klage til ombudsmanden skal være indgivet ”inden et år efter, at forholdet er begået”. Jeg henviser til § 13, stk. 3, i lov om Folketingets Ombudsmand (lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013).

Jeg bemærker i tilknytning hertil, at jeg ikke efter ombudsmandslovens § 17 har fundet anledning til af egen drift at undersøge spørgsmålet om, hvorvidt ledningen burde have været optaget i spildevandsplanen. Det skyldes bl.a., at jeg ifølge reglerne for ombudsmandens arbejde kun i begrænset omfang kan tage stilling til spørgsmål, der helt eller delvis bygger på særlig fagkyndig viden, f.eks. ingeniørmæssig viden.

Jeg foretager mig derfor ikke mere i anledning af spørgsmålet om, hvorvidt ledningen burde have været optaget i S Kommunes spildevandsplan for 2010-2018, og inddragelsen af A i den forbindelse.

Spørgsmålet om, hvilken betydning det i øvrigt har for rørledningens status, at den tidligere har været en del af kommunens spildevandsplan, tager jeg stilling til nedenfor i pkt. 2.3.2.

1.3. Det er omtalt i sagen, at S Kommune den [dato] 2013 meddelte S forsyningsselskab (nu T forsyningsselskab) tilladelse til udledning af overfladevand fra U By til fjorden R via bl.a. det offentlige vandløb P Løb.

I den forbindelse blev der også meddelt tilladelse til etablering af et forsinkelsesbassin ved V-vej, jf. nærmere nedenfor. Den første del af strækningen fra forsinkelsesbassinet – herunder rørledningen under A's grund – blev i den forbindelse karakteriseret som et privat vandløb. A har i sagen anført, at han og andre berørte lodsejere burde have været betragtet som parter i sagen om udledningstilladelsen, og at de dermed bl.a. burde have været partshørt.

Ombudsmanden kan ikke behandle klager over forhold, der kan indbringes for en anden forvaltningsmyndighed, før denne myndighed har truffet afgørelse (§ 14 i lov om Folketingets Ombudsmand, jf. lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013). Bestemmelsen gælder også, hvor alle administrative klagemuligheder ikke er udnyttet, og hvor muligheden herfor ikke længere er til stede, f.eks. fordi en klagefrist er udløbet.

Det fremgår af afgørelsen om udledningstilladelse, der blev offentligt annonceret, at der kunne klages over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet. Jeg kan forstå, at Natur- og Miljøklagenævnet (nu Miljø- og Fødevareklagenævnet) ikke har behandlet en klage over udledningstilladelsen eller sagsbehandlingen i den forbindelse, og at nævnet derfor ikke har taget stilling til sagen.

Jeg foretager mig på den baggrund heller ikke mere i forhold til disse spørgsmål. Jeg bemærker dog, at jeg ikke har taget stilling til A's mulighed for på nuværende tidspunkt at klage over afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1.4. Jeg kan forstå, at A også er utilfreds med sagsbehandlingstiden i Miljø- og Fødevareklagenævnet. Dette spørgsmål har jeg – som jeg skrev til dig i mit brev af 2. marts 2018 – ikke fundet anledning til at tage stilling til i sagen.

2. Rørledningens status

2.1. Rørledningens etablering, anvendelse m.v.

Den omtalte rørledning løber under A's grund, X-vej 6B, (...), i sommerhusområdet O.

Jeg forstår det sådan, at rørledningen er en del af en rørledning, der leder overfladevand fra U By – og i mindre grad drænvand fra marker – ud til fjorden R. Vandet ledes først fra U By til et forsinkelsesbassin, som er placeret ved V-vej. Fra forsinkelsesbassinet ledes vandet videre til fjorden R.

Den første del af rørledningen fra forsinkelsesbassinet til en brønd i skellet mellem matr.nr. v, U (X-vej 8) og matr.nr. x, U (Y-vej 5) (i sagen benævnt brønd C) – dvs. også rørledningen under A's grund – er den strækning, som S Kommune og Miljø- og Fødevareklagenævnet betragter som et privat vandløb.

Der er enighed om, at rørstrækningen fra brønd C og videre ud til fjorden R er et offentligt vandløb ved navn P Løb.

Det har ikke i sagen været muligt med sikkerhed at fastslå, hvornår og med hvilket formål rørledningen blev etableret. S Kommune har således bl.a. oplyst i sin udtalelse af 27. marts 2018, at kommunen ikke har kunnet finde dokumentation i forhold til etableringen af ledningen, herunder formålet med ledningen ved dens etablering.

Den pågældende rørledning var optaget i Spildevandsplan 1995-2010 for S Kommune. S Kommune har imidlertid som nævnt ikke medtaget rørledningen i den gældende Spildevandsplan 2010-2018, som S Kommune vedtog den 9. november 2011.

Rørledningens manglende optagelse i den nye spildevandsplan skyldes ifølge oplysninger fra S Kommune formentlig S Kommunes beslutning om at separatkloakere området, dvs. adskille overfladevand fra mere forurenet spildevand. S Kommune meddelte som nævnt i den forbindelse den [dato] 2013 S forsyningsselskab (nu T forsyningsselskab) tilladelse til udledning af overfladevand fra U By til fjorden R via bl.a. det offentlige vandløb P Løb. Der blev også meddelt tilladelse til etablering af et forsinkelsesbassin ved V-vej. Den første del af strækningen fra forsinkelsesbassinet – herunder rørledningen under A's grund – blev i den forbindelse karakteriseret som et privat vandløb. Udledningspunktet blev i tilladelsen fastsat til at være placeret umiddelbart efter forsinkelsesbassinet.

Under min behandling af sagen har jeg ved brev af 2. marts 2018 bedt S Kommune om at oplyse, om kommunen eller T forsyningsselskab (tidligere S forsyningsselskab) efter vedtagelsen af Spildevandsplan 2010-2018 har foretaget ændringer på den del af rørledningen, som blev udtaget af spildevandsplanen og herefter blev betragtet som et privat vandløb.

S Kommune har i sin udtalelse af 25. april 2018 oplyst, at der så vidt vides alene er etableret det omtalte forsinkelsesbassin, hvorfra overløb er tilkoblet den omtvistede ledning med et fastsat udledningspunkt umiddelbart efter forsinkelsesbassinet. Videre har S Kommune oplyst, at der således ikke er foretaget ændringer af ledningsforløbet fra det fastsatte udledningspunkt og frem til starten på det offentlige vandløb (P Løb).

Det er A's opfattelse, at der har løbet en separat spildevandsledning fra U og hele vejen ud i fjorden R, som rørledningen under A's grund har været en del af. Dette bygger han på tegninger i sagen over ledningsnettet og på fundet af en hidtil ukendt brønd ud for X-vej 8. Det er endvidere hans opfattelse, at der muligvis i forbindelse med etablering af forsinkelsesbassinet er sket ændringer på denne ledning, idet ledningen er blevet afkoblet ved den fundne brønd og i stedet er blevet koblet til brønd C, således at den først fra dette tidspunkt er blevet koblet til det offentlige vandløb P Løb.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i sin afgørelse af 24. marts 2017 anført at være enig med A i, at der sandsynligvis er sket en ændring i området i forbindelse med etableringen af forsinkelsesbassinet og de dertil knyttede brønde.

2.2. Retsgrundlag

2.2.1. Vandløbsloven

Bestemmelserne i vandløbslovens § 1, stk. 1, § 2, stk. 1 og 2, § 8, § 9, stk. 1, § 10, § 11, § 31, stk. 1, § 35, stk. 1 og 3, og § 36 har følgende ordlyd (jf. lovbekendtgørelse nr. 127 af 26. januar 2017):

”§ 1. Ved denne lov tilstræbes at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, navnlig overfladevand, spildevand og drænvand.

§ 2. Lovens regler om vandløb finder også anvendelse på grøfter, kanaler, rørledninger og dræn samt søer, damme og andre lignende indvande.

Stk. 2. Loven finder kun anvendelse på vandløb, hvis tilstedeværelse og vedligeholdelse flere end en enkelt har interesse i. Miljø- og fødevareministeren kan dog bestemme, at loven finder anvendelse på andre vandløb, såfremt disse optages som offentlige vandløb, jf. § 9.

§ 8. Vandløb inddeles i offentlige og private.

§ 9. Til offentlige vandløb henregnes

- 1) de vandløb, der efter de hidtidige regler er optaget som offentlige vandløb, og
- 2) de vandløb, som vandløbsmyndigheden bestemmer skal optages som offentlige vandløb.

§ 10. Vandløbsmyndigheden kan træffe afgørelse om, at et vandløb skal udgå af den hidtidige klasse.

§ 11. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om ændret klassifikation af vandløb efter § 10, om vandløbsmyndighedens opgaver i forbindelse med ændret klassifikation og om registrering af vandløb.

§ 31. Vedligeholdelsen af offentlige vandløb påhviler vandløbsmyndigheden.

§ 35. Vedligeholdelsen af private vandløb påhviler bredejerne, medmindre der efter stk. 3 eller efter § 36 er truffet anden bestemmelse.

...

Stk. 3. Spørgsmål om vedligeholdelsesbyrdens fordeling kan indbringes for vandløbsmyndigheden. I mangel af forlig kan spørgsmålet forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 107-111, 114-118 og 122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.

§ 36. Vandløbsmyndigheden kan fastsætte bestemmelser om vedligeholdelsens omfang og udførelse, herunder om der skal foretages opsamling af afskåret grøde. ”

Efter bekendtgørelse nr. 838 af 27. juni 2016 om klassifikation og registrering af vandløb kan vandløbsmyndigheden efter § 2 træffe afgørelse om, at private vandløb eller vandløbsstrækninger skal opklassificeres til offentlige vandløb, og efter § 3 træffe afgørelse om, at offentlige vandløb eller vandløbsstrækninger skal nedklassificeres til private vandløb, når de vurderes primært at tjene private formål.

2.2.2. Miljøbeskyttelsesloven

Bestemmelserne i miljøbeskyttelseslovens (nu lovebekendtgørelse nr. 1121 af 3. september 2018) § 32, stk. 1 og 3, og § 32 b, stk. 1, lyder således:

”**§ 32.** Kommunalbestyrelsen udarbejder en plan for bortskaffelse af spildevand i kommunen, hvor kloakeringsområder for de enkelte spildevandsforsyningsselskaber, som er omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold, fastlægges. En spildevandsplan kan helt eller delvis udarbejdes i samarbejde med andre kommuner.

...

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens vedtagelse af en spildevandsplan kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

§ 32 b. Spildevandsforsyningsselskaber, som er omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold, er forpligtet til at forsyne ejendomme i spildevandsforsyningsselskabets kloakeringsområde som fastlagt af kommunalbestyrelsen, jf. § 32. ”

Det er en del af spildevandsforsyningsselskabers driftsopgave at sikre den nødvendige vedligeholdelse af ledningsnettet, jf. bemærkningerne til § 32 b i forslag til lov nr. 132 af 16. februar 2016, lovforslag nr. L 91 af 16. december 2015, Folketingstidende 2015-16.

De nærmere regler om spildevandsanlæg m.v. og de indholdsmæssige krav til spildevandsplanen er fastsat i bekendtgørelse nr. 1469 af 12. december 2017 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4. Heraf fremgår bl.a. følgende:

”§ 1. Bekendtgørelsen finder anvendelse på alle spildevandsanlæg, herunder spildevandsanlæg der er ejet af et spildevandsforsyningsselskab omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold.

...

§ 4. Ved spildevand forstås alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse og befæstede arealer.

Stk. 2. Ved husspildevand forstås spildevand fra husholdninger, herunder afløb fra vandklosetter.

Stk. 3. Ved tag- og overfladevand forstås regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer, herunder jernbaner. Tag- og overfladevandet må ikke indeholde andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer eller have en væsentlig anden sammensætning.

...

Stk. 7. Ved et spildevandsanlæg forstås såvel åbne som lukkede ledninger og andre anlæg, der tjener til afledning eller behandling af spildevand mv. i forbindelse med udledning til vandløb, søer eller havet, afledning til jorden eller anden form for bortskaffelse.

...

§ 5. Kommunalbestyrelsens plan for bortskaffelse af spildevand i kommunen skal indeholde følgende oplysninger og fornødne kortbilag:

...

2) De eksisterende og planlagte fælles spildevandsanlæg og renseforanstaltninger i kommunen, herunder afgrænsning af de enkelte kloakoplande, kloakeringsområder samt i hvilket omfang den enkelte ejendom er tilsluttet, jf. § 16, stk. 3, med angivelse af, om anlægget er ejet af et spildevandsforsyningsselskab, der er omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1, eller ikke er ejet af et sådant selskab. ”

2.2.3. Sammenhængen mellem bestemmelserne om spildevandsanlæg i miljøbeskyttelsesloven m.v. og vandløbsloven

Hvem der har vedligeholdelsespligten for en rørledning, afhænger bl.a. af, om rørledningen er omfattet af reglerne i miljøbeskyttelsesloven og den dertil hørende spildevandsbekendtgørelse, eller om rørledningen er omfattet af reglerne om vandløb i lov om vandløb.

Definitionen af spildevandsanlæg og afgrænsningen af, hvornår en rørledning er en del af et spildevandsanlæg, og hvornår den har en status som vandløb, er nu beskrevet i vejledning nr. 28 af 1. juni 2018 til bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4.

Af vejledningen fremgår bl.a. følgende:

”2.1.7.

Definition af spildevandsanlæg

Spildevandsanlæg omfatter efter bekendtgørelsens § 4, stk. 7, såvel åbne som lukkede ledninger og andre anlæg, der tjener til afledning og/eller behandling af spildevand, før det udledes til vandløb, øer eller havet, afledes til jorden eller bortskaffes på anden måde. Der skal således ikke nødvendigvis ske både en afledning og en behandling i et spildevandsanlæg. Hvis der foregår en behandling af spildevandet på spildevandsanlægget, kaldes det almindeligvis et renseanlæg.

Afgrænsning mellem spildevandsanlæg og vandløb

Afgrænsningen mellem spildevandsanlæg og vandløb afhænger af udledningsspunktet, hvilket normalt vil fremgå af udledningstilladelsen. Hvis det ikke er tilfældet, må tilladelsesmyndigheden fastsætte dette. Et spildevandsanlæg skal i øvrigt fremgå af kommunalbestyrelsens spildevandsplan, jf. lovens § 32 og bekendtgørelsens § 5, stk. 1, nr. 2.

Optagelse i spildevandsplanen

Kommunalbestyrelsen kan i spildevandsplanen optage en del af en vandløbsstrækning som et spildevandsanlæg, hvis det opfylder definitionen herpå, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 7. Et anlæg, der tillægges status som et spildevandsanlæg, er ikke længere omfattet af vandløbslovens bestemmelser, men af miljøbeskyttelseslovens bestemmelser om spildevand. I kommunalbestyrelsens vurdering af, om et vandløb skal optages i spildevandsplanen, indgår normalt en vurdering af vandløbets naturmæssige værdi eller mangel på samme og af vandkvaliteten (mængden og arten af spildevand).

2.1.8. Forholdet til vandløbsloven

Forholdet til vandløbsloven

Vandløb er efter vandløbslovens § 8 klassificeret som offentlige eller private vandløb. Klassifikationen er bestemmende for, om det er kommunalbestyrelsen eller de private bredejere, der har ansvaret for at vedligeholde vandløbet. Som nævnt ovenfor udgår et vandløb efter fast administrativ praksis af vandløbslovens regi, hvis et vandløb optages i spildevandsplanen som et spildevandsanlæg, og det er herefter omfattet af miljøbeskyttelsesloven.

Drænvand

Som nævnt i kapitel 2.1.1 anses drænvand generelt ikke for at være spildevand og bør derfor som udgangspunkt ikke ledes til spildevandsledninger, bortset fra omfangsdræn ved bygninger. Der findes dog mange kloakopland, hvor drænvand i henhold til f.eks. tidligere landvæsenskommissionskendelser er tilsluttet kloakker. Det vil særligt være steder, hvor der reelt ikke har været andre nærliggende muligheder for tilslutning af dræn eller hvor der er kloakeret vandløb. Hvis kommunalbestyrelsen ønsker at optage

et vandløb i spildevandsplanen, vil det være i overensstemmelse med god forvaltningsskik, at evt. eksisterende drænrettigheder bliver afviklet. Det kan f.eks. ske ved, at den eksisterende lovlige drænledning afkobles ved gennemførelse af en reguleringsag efter vandløbslovens § 17 samtidig med anlæg af et nyt vandløb/dræn efter vandløbslovens § 21. Det kan ikke udelukkes, at kommunalbestyrelsen pådrager sig et erstatningsansvar, hvis det ikke sker.”

Afgrænsningen mellem spildevandsanlæg og vandløb er endvidere beskrevet i vejledning nr. 3 fra 2001 om betalingsregler for spildevandsanlæg. Følgende fremgår således af vejledningens pkt. 1.3:

”For at kunne administrere lov om betalingsregler for spildevandsanlæg korrekt, er det påkrævet, at kommunen i spildevandsplanen har afgrænset vandløbene i kommunen i forhold til spildevandsanlæggene.

Vandløbsloven regulerer vandløb, kanaler, grøfter, rørledninger og dræn samt søer, damme og andre lignende indvande.

Et spildevandsanlæg skal fremgå af kommunens spildevandsplan, jf. miljøbeskyttelseslovens § 32 og spildevandsbekendtgørelsen § 5.

Afgrænsningen mellem vandløb og spildevandsanlæg afhænger af spildevandsanlæggets udledningspunkt, som bør fremgå af spildevandsanlæggets tilladelse til udledning.

Det kan således ikke udelukkes, at en mindre sidevandløbsstrækning kan karakteriseres som et spildevandsanlæg. Kommunalbestyrelsen kan ændre denne del af vandløbets status og optage denne del af vandløbet som et spildevandsanlæg i spildevandsplanen. (...)

Et vandløb, der ændrer status til et spildevandsanlæg, er ikke længere omfattet af vandløbsloven, men derimod af miljøbeskyttelseslovens regler om spildevandsanlæg.”

2.3. Min vurdering

2.3.1. Er rørledningen et vandløb i vandløbslovens forstand?

Det må lægges til grund, at rørledningen under A's grund er en lukket rørledning, der afleder overfladevand fra U By til fjorden R.

Det fremgår af vandløbslovens § 1, at det ved loven bl.a. tilstræbes, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, herunder overfladevand. Det følger af § 2, at lovens regler også finder anvendelse på bl.a. rørledninger.

Du har gjort gældende, at vandløbsloven ikke finder anvendelse, da kun en enkelt – nemlig S Kommune – har interesse i vandløbet, jf. vandløbslovens § 2, stk. 2.

Jeg bemærker hertil, at det fremgår af forarbejderne til § 2, stk. 2, at et ”enkelthandsvandløb” er et vandløb, der fra sit udspring til sit udløb i havet udelukkende ligger på én ejendom, medmindre det også har interesse for andre som fiskevand, til sejlad, opstemning eller andet. Jeg henviser til forslaget til lov

nr. 302 af 9. juni 1982, lovforslag nr. 58 af 21. januar 1982, Folketingstidende 1981-82, 2. samling, tillæg A, sp. 1176, samt pkt. 2 i cirkulære nr. 21 af 26. februar 1985 om vandløbsloven.

Da rørledningen, der leder vand fra U By, løber under flere ejendomme, er der efter min opfattelse ikke tale om et enkeltmandsvandløb.

På den anførte baggrund er jeg enig med myndighederne i, at rørledningen falder inden for definitionen af et vandløb i vandløbslovens forstand.

2.3.2. Afgrænsningen til spildevandsanlæg og betydningen af, at rørledningen tidligere var optaget i spildevandsplanen

Det må lægges til grund, at rørledningen var optaget i S Kommunes Spildevandsplan 1995-2010.

Det må også lægges til grund, at vedligeholdelsesforpligtelsen for rørledningen i denne periode – i overensstemmelse med det, som er anført ovenfor om retsgrundlaget – påhvilede spildevandsforsynings-selskabet.

Det må desuden lægges til grund, at rørledningen ikke er optaget i S Kommunes spildevandsplan for 2010-2018, og at dette formentlig skyldes beslutningen om at foretage separatkloakering i området.

Derudover må det lægges til grund, at rørledningen i udledningstilladelsen fra 2013 er karakteriseret som et privat vandløb, og at udledningsspunktet i udledningstilladelsen er fastsat til at være umiddelbart efter forsinkelsesbassinet opstrøms A's grund.

Endelig må det lægges til grund, at det er uklart, hvornår og til hvilket formål ledningen er etableret, og præcis hvilke ændringer der blev foretaget på ledningen i forbindelse med etableringen af forsinkelsesbassinet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i sin udtalelse af 25. april 2018 anført, at det bl.a. fremgår af vejledningen til spildevandsbekendtgørelsen om afgrænsningen mellem spildevandsanlæg og vandløb, at et anlæg, der tillægges status som en spildevandsanlæg, ikke længere er omfattet af vandløbslovens bestemmelser om spildevand.

Som Miljø- og Fødevareklagenævnet også har anført i sin udtalelse, fremgår det imidlertid hverken af miljøbeskyttelsesloven, spildevandsbekendtgørelsen eller vandløbsloven – eller af disse loves forarbejder – hvad der sker, når en ledning tages ud af kommunens spildevandsplan, herunder om den automatisk skifter status til at være omfattet af vandløbsloven, såfremt den er vandførende og i øvrigt opfylder vandløbslovens betingelser.

Når andet ikke følger af lovgivningen, har jeg ikke grundlag for at tilsidesætte Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering af, at en rørledning, der ikke længere er en del af en kommunes spildevandsplan – og hvor udledningsspunktet fra spildevandsanlægget er fastsat opstrøms den pågældende rørledning – omfattes af vandløbslovens bestemmelser, hvis betingelserne for denne lovs anvendelse i øvrigt er opfyldt.

Jeg finder i den forbindelse heller ikke, at det har betydning, at anlægget muligvis teknisk set opfylder betingelserne for at være et spildevandsanlæg – jf. herved bestemmelsen i spildevandsbekendtgørelsens § 4, stk. 7 – og muligvis kunne optages i spildevandsplanen.

Det skyldes, at det afgørende – efter den praksis, som bl.a. er beskrevet i spildevandsvejledningen – for afgrænsningen mellem et spildevandsanlæg, der følger reglerne i miljøbeskyttelsesloven, og et vandløb er, om spildevandsanlægget er optaget i spildevandsplanen. Jeg bemærker i den forbindelse, at jeg ikke har grundlag for at kritisere den beskrevne praksis.

Jeg har forstået det sådan, at du og A mener, at en ændring af en rørlednings status altid skal ske efter reglerne i klassifikationsbekendtgørelsen, hvilket ikke er sket i denne sag. Det er på den baggrund jeres opfattelse, at der ikke er hjemmel til afgørelsen om, at vandløbet er privat.

Jeg bemærker i den forbindelse, at bekendtgørelsen om klassifikation og registrering af vandløb alene gælder de tilfælde, hvor et offentligt vandløb, jf. vandløbslovens § 9, skal nedklassificeres til et privat vandløb, eller hvor et privat vandløb, jf. vandløbslovens § 8, skal opklassificeres til et offentligt vandløb. Bekendtgørelsens bestemmelser om op- og nedklassificering af vandløb finder således ikke anvendelse på en situation som den foreliggende, hvor en rørledning – på grund af optagelse i spildevandsplanen – tidligere har været anset for at være en del af et spildevandsanlæg.

2.3.3. Privat eller offentligt vandløb?

Jeg har ikke bemærkninger til, at S Kommune den 28. januar 2015 traf afgørelse om, hvorvidt rørledningen kunne anses for at være privat eller offentlig, uanset at A ikke udtrykkeligt havde bedt kommunen om det. Jeg har i den forbindelse lagt vægt på det, som S Kommune har anført i sit brev af 6. marts 2015 til Miljø- og Fødevareklagenævnet – nemlig at det var nødvendigt, at kommunen traf afgørelse, før kommunen kunne træffe afgørelse om, hvem vedligeholdelsespligten påhvilede.

Det følger af reglerne i vandløbslovens §§ 8 og 9, at vandløb opdeles i offentlige og private vandløb. Et vandløb er privat, medmindre det er bestemt, at vandløbet er offentligt, jf. lovens § 9.

Der foreligger ikke et regulativ eller anden dokumentation for, at rørledningen under A's grund er optaget som et offentligt vandløb, jf. vandløbslovens § 9. Når ledningen ikke er optaget som offentligt, jf. vandløbslovens § 9, er det således efter vandløbslovens § 8 privat.

Det forhold, at T forsyningsselskab på et tidspunkt måtte have foretaget ændringer i ledningsnettet i forbindelse med anlæggelse af forsinkelsesbassinet ved V-vej, finder jeg ikke kan ændre på dette.

Jeg kan på baggrund af ovenstående ikke kritisere, at S Kommune og Miljø- og Fødevareklagenævnet traf afgørelse om, at der var tale om et privat vandløb, jf. vandløbslovens § 8.

2.3.4. Vedligeholdelsespligten

Det følger af bestemmelsen i vandløbslovens § 35, at vedligeholdelsen af private vandløb påhviler bredejerne, medmindre andet er bestemt efter § 35, stk. 3, eller § 36.

Jeg forstår dig sådan, at det er din og A's opfattelse, at A – selv om ledningen løber under hans grund – ikke kan betragtes som bredejer efter vandløbslovens § 35. Dette bygger I på, at det er jeres opfattelse, at bestemmelsen alene vedrører åbne vandløb og rørledninger, som man som grundejer har nytte af, dvs. drænrørledninger.

I har til støtte herfor henvist til forarbejderne til vandløbsloven fra 1949, forarbejderne til en ændringslov fra 1963 samt forarbejderne til vandløbsloven fra 1982.

Som anført løber ledningen under A's grund. På den baggrund kan jeg ikke kritisere, at myndighederne betragtede A som bredejer i bestemmelsens forstand. Jeg har lagt vægt på, at jeg ikke finder, at der – bl.a. i det, som du har henvist til – er støtte for, at man kun kan betragtes som bredejer, hvis man umiddelbart har nytte af vandløbet.

Da der ikke på tidspunktet for S Kommunes og Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelser af henholdsvis 28. januar 2015 og 24. marts 2017 var truffet anden bestemmelse om vedligeholdelsesforpligtelsen, kan jeg herefter ikke kritisere, at myndighederne kom frem til, at A havde vedligeholdelsesforpligtelsen for den pågældende rørledning.

S Kommune har i sin udtalelse af 27. marts 2018 anført, at kommunen flere gange i forløbet har gjort A opmærksom på muligheden for at indbringe spørgsmålet om partsfordelingen vedrørende vandløbsvedligeholdelsen for vandløbsmyndigheden. S Kommune har i den forbindelse henvist til et telefonnotat af 9. januar 2015 samt til kommunens breve af 14. januar 2015, 24. maj 2017 og 15. marts 2018 til henholdsvis A og B (formanden for grundejerforeningen).

Jeg er ikke bekendt med, om der er taget endelig stilling til spørgsmålet om en anderledes fordeling af vedligeholdelsesbyrden. Hvis dette ikke er tilfældet – og du og A ønsker en ændret fordeling – må jeg henvise jer til at rette henvendelse til S Kommune om spørgsmålet.

Jeg foretager mig herefter ikke mere i sagen.

Sagsfremstilling

Ejerne af X-vej 6B, (...), A og C, rettede den 5. januar 2015 henvendelse til S Kommune vedrørende en vandgene på ejendommen.

Ved e-mail af 7. januar 2015 skrev S Kommune følgende til C:

”Jeg har været forbi dit sommerhus på X-vej 6B for at besigtige opstuvningen af vand på din ejendom.

Der ligger en brønd i skellet mellem X-vej 8 og Y-vej 5. Brønden markerer starten på det kommunale vandløb, hvor S Kommune har vedligeholdelsespligten. Ved kig i brønden kunne jeg konstatere, at vandet fra diverse tilløb løber uhindret videre i vandløbet. (Foto 1).

Jeg forsøger i øjeblikket at afklare hvem, som har vedligeholdelsespligten af drænledningen, som kommer sydfra og videre henover X-vej 5 og 8.

Det er muligt, at S forsyningsselskab har part i ledningen, men jeg har endnu ikke fået kontakt til den relevante kontaktperson hos S forsyningsselskab.

Du kan forvente en afklaring senest i morgen. ”

Det fremgår af et telefonnotat i sagen, at S Kommune den 8. januar 2015 tog kontakt til S forsyningsselskab for oplysning om, hvorvidt S forsyningsselskab eller S Kommune havde vedligeholdelsespligten for den pågældende ledning. S forsyningsselskab oplyste, at det ikke var tilfældet.

Det fremgår endvidere af et telefonnotat i sagen, at S Kommune den 9. januar 2015 telefonisk kontaktede C om status på sagen. Følgende fremgår bl.a. af notatet:

”D orienterede C om, at der så vidt vides ikke ligger kendelser om, at andre end lodsejer har vedligeholdelsespligten på det private dræn på X-vej 6B.

D orienterede C om, at S Kommune gerne vil starte en vandløbssag med henblik på at se på fordelingen af udgiften til vedligeholdelse af drænet. I så fald skal C sende en korrekt begrundet anmodning til S Kommune.

D har bedt jurist i S Kommune om at se på lovgivningen i forhold til ændring af fordeling af udgiften til vedligeholdelse af eksisterende dræn. ”

Ved brev af 14. januar 2015 skrev S Kommune følgende til C:

”Vedr. henvendelse om vedligeholdelse af dræn på X-vej 6B

Du har den 5. januar 2015 rettet henvendelse til S Kommune vedr. vandgene på din sommerhusgrund X-vej 6B.

Ved henvendelsen oplyste du, at grunden var oversvømmet, og at dræn/vandløb på ejendommen ikke fungerede efter hensigten. Du vurderede, at der var tale om et kommunalt vandløb/dræn, hvor kommunen har vedligeholdelsespligten.

S Kommune foretog en besigtigelse den 6. januar 2015. Ved besigtigelsen blev det konstateret, at ejendommene X-vej 6B og 8 var ramt af oversvømmelse, og at der flere steder piblede vand op af græsplænen på X-vej 6B.

I skellet mellem X-vej 8 og Y-vej 5 fandt S Kommune den brønd, som markerer starten på det kommunale vandløb (P Løb). Der var ingen opstuvning af vand i brønden og vandet løb uhindret videre i vandløbet. På den baggrund vurderede S Kommune, at problemet lå opstrøms det kommunale vandløb.

Opstrøms det kommunale vandløb ligger en privat drænledning, som forbinder det kommunale vandløb med S forsyningsselskabs faskine i U. Overstiger vandmængden faskinens kapacitet, vil der ske overløb til det private dræn. Det private dræn har tidligere fungeret som spildevandsledning for det lokale rensningsanlæg. I dag ledes, der kun tag- og overflade[vand] til ledningen.

Jf. vandløbslovens § 35 påhviler vedligeholdelse af vandløb/dræn bredejer, medmindre andet er aftalt. S Kommune har ikke kendskab til, at der findes aftaler eller kendelser, som angiver en anden fordeling af vedligeholdelsen af ledningen. S Kommune har taget kontakt til S forsyningsselskab, der har oplyst, at de ikke har vedligeholdelsesforpligtigelsen af ledningen.

Jf. vandløbslovens § 35 stk. 3, kan spørgsmål om vedligeholdelsesbyrdens fordeling indbringes for vandløbsmyndigheden (S Kommune). I mangel af forlig kan spørgsmålet forlanges indbragt for taksationsmyndighederne.

Du kan derfor indsende forslag til en fordeling af vedligeholdelsesbyrden til S Kommune. S Kommune vil derefter tage kontakt til øvrige parter med henblik på at indgå forlig/aftale. ”

A skrev den 16. januar 2015 til S Kommune, at han havde haft kontakt til dig som formand for grundejerforeningen E, og at du havde oplyst, at du var sikker på, at forbindelsen fra opsamlingstanken var en del af P Løb, og at det derfor var i kommunens interesse, at ledningen var i orden. Du vedlagde et brev fra S Kommune af 13. november 2013 til Taksationskommissionen i en sag, hvor det blev undersøgt, hvortil U By blev afvandet. Det fremgik heraf, at kloakvandet fra U By blev ledt til P Løb. Det fremgik desuden, at en brønd markeret som C på et vedlagt kort svarede til station 0 i P Løb.

Kommunen gentog i en e-mail til dig samme dag, at S forsyningsselskab havde afvist at have vedligeholdelsespligten for drænet. Forsyningen havde også oplyst, at der var tale om et forsinkelsesbassin og ikke en faskine. Kommunen ville derfor, såfremt A ønskede det, træffe afgørelse om, hvem der havde vedligeholdelsespligten for det private dræn.

Den 16. januar 2015 skrev A bl.a. følgende til S Kommune:

”Idet vi refererer til alt i sagen fremkommet materiale, herunder fremlagt materiale fra grundejerforeningen E skal vi meddele, at vi ikke anser det for lodsejernes – omfattende X-vej 6A, 6B, 8 og grundejerforeningen E (vejstykke) – pligt at forestå udbedring/udskiftning af dræn mellem brønd ud for X-vej 6A og brønd i skel ved X-vej 8.

Helt grundlæggende er vi af den overbevisning at dem, der har nytteværdien af drænet, hvilke under ingen omstændigheder er hverken X-vej eller grundejerforeningen E, må påse, at drænet fungerer optimalt og ganske uden gene for lodsejerne i grundejerforeningen E, herunder X-vej. Denne overbevisning støttes yderligere af, at drænet siden etableringen primo 1960'erne har skiftet formål og karakter, ligesom der undervejs er sket betydelige ændringer i konstruktionen, herunder ikke mindst en af S forsyningsselskab nyetableret forsinkelsesbrønd.

Information om ændringer i drænets formål, karakter og konstruktion, hvilke oplysninger har betydende karakter for lodsejere og grundejerforeningen E, ses ikke at være tilgået lodsejerne, hvilket ikke alene anses for værende kritisabelt, men også har frataget lodsejerne og grundejerforeningen E muligheden for

betids at agere fornødent til modvirkning af de indenfor i særlig grad det seneste år hyppigere forekomne oversvømmelser af den omfattende grunde.

Vi skal således bede S Kommune om straks muligt at tage fornødne skridt til en endog meget hurtig udbedring/udskiftning af pågældende dræn uden beregning for lodsejere i grundejerforeningen E eller grundejerforeningen E som selvstændig enhed forstået.

I forbindelse med udbedring/udskiftning bør S Kommune overveje en anden og mere hensigtsmæssig drænføring, der respekterer de gældende, veje skel og matrikler.

Vi håber meget på en hurtig reaktion. ”

I forlængelse af ovenstående e-mail skrev A den 19. januar 2015 til S Kommune om en besigtigelse, der den 17. januar 2015 var sket af brønde og løb både for Z Løb og P Løb med deltagelse af bl.a. grundejerforeningen. Det fremgik bl.a., at der ved besigtigelsen var blevet fundet en hidtil ukendt drænbrønd ud for X-vej 8.

S Kommune besvarede den 19. januar 2015 de to e-mails fra A og skrev bl.a., at kommunen planlagde at foretage en besigtigelse af dræn og brønde ved X-vej den 20. januar 2015. Kommunen ville herefter hurtigst muligt træffe afgørelse om, hvorvidt vandløb/dræn på strækningen mellem U og station 0 i P Løb var et privat vandløb/dræn, og hvorvidt vedligeholdelse af drænet påhvilede lodsejer.

Den 23. januar 2015 skrev S Kommune til nogle af de øvrige lodsejere, som kunne være berørt af spørgsmålet om rørledningens status, bl.a. ejeren af (...) over for A's ejendom. Kommunen vedlagde en dræntegning, som var en principskitse over brønde og dræn i området.

Den 26. januar 2015 skrev S Kommune til A, at kommunen havde haft kontakt til ejeren af (...) over for hans ejendom, bl.a. vedrørende forbindelsen mellem brønde i området.

Den 28. januar 2015 traf S Kommune en afgørelse i sagen. Af afgørelsen fremgår bl.a. følgende:

”I forbindelse med sagsbehandlingen, vedr. vandgenen på din ejendom, har du bedt S Kommune om at afgøre, om der er tale om et offentligt/kommunalt eller privat dræn, herunder hvem, der har vedligeholdelsesforpligtelsen af drænet.

Afgørelse

Jf. vandløbslovens § 8 inddeles vandløb, herunder dræn, i offentlige og private vandløb.

Med henvisning til vandløbslovens § 9, stk. 1, træffer S Kommune afgørelse om, at drænet med det formodede forløb over matr. nr. y, z, æ, x og ø U By, (...) (bilag 3) er et privat vandløb, da strækningen ikke er optaget som offentligt vandløb.

Jf. vandløbslovens § 35 påhviler vedligeholdelse af vandløb bredejerne, medmindre der er truffet anden bestemmelse. Vedligeholdelsespligten af drænet, som fremgår af bilag 3, påhviler derfor de respektive bredejere, da der ikke er truffet anden bestemmelse om vedligeholdelsen af det pågældende dræn.

Baggrund for afgørelsen

Privat dræn

Drænledningen har udløb til brønd, der markerer starten på det kommunale/offentlige vandløb P Løb.

I regulativet P Løb fra [1960'erne] er st. 0, det vil sige starten af det kommunale vandløb, placeret i skellet mellem matr. nr. z og å, hvor den optager spildevands afløbet (ø30) rørledning.

I regulativet for P Løb er starten på det kommunale vandløb angivet til matr.nr. v og matr. nr. x, U By, (...).

Gældende regulativ fra [1990'erne] angiver ligeledes, at brønden i skellet mellem matr. nr. v og matr. nr. x, er starten på det kommunale vandløb P Løb.

...

S Kommune vurderer, på baggrund af ovenstående, at drænet ikke er en del af det kommunale vandløb, da drænet ligger opstrøms st. 0 for P Løb.

Vedligeholdelse af dræn

Vedligeholdelse af dræn/vandløb påhviler bredejer, medmindre andet er aftalt eller bestemt. Drænet har tidligere fungeret som spildevandsledning, men leder i dag kun overfladevand fra forsinkelsesbassin i U. S forsyningsselskab har den 16. januar 2015 oplyst til S Kommune, at de ikke ejer drænet eller på anden vis er forpligtet til at vedligeholde drænet.

S Kommune har ikke kendskab til, at der er truffet anden bestemmelse om vedligeholdelse af det private dræn. På den baggrund vurderer S Kommune, at vedligeholdelsesforpligtelsen af drænet påhviler de respektive bredejere til vandløbet/drænet. ”

Efter den 2. februar 2015 at have modtaget en e-mail fra A om status på sagen skrev S Kommune den 3. februar 2015 til ham, at kommunen igen havde haft kontakt til ejeren af (...) over for hans ejendom, og at han mente, at drænet før kommunesammenlægningen var blevet vedligeholdt af kommunen. Kommunen havde ringet rundt til pensionerede medarbejdere, men ingen af disse kunne huske, at kommunen havde vedligeholdt ledningen. På den baggrund mente kommunen ikke, at der var dokumentation nok til at afgøre, at det var S Kommune eller S forsyningsselskab, der skulle vedligeholde ledningen.

A klagede den 13. februar 2015 til Natur- og Fødevarerklagenævnet (nu Miljø- og Fødevarerklagenævnet). Han skrev i den forbindelse følgende:

"Vedrørende klage over S Kommunes afgørelse af 28. januar 2015 om vedligeholdelse af rørledning, blandt andet på min ejendom, X-vej 6 B, U

Jeg tillader mig hermed at klage over S Kommunes afgørelse af 28. januar 2015 (bilag 0), som i realiteten er S Kommunes afvisning af at skulle vedligeholde kommunens 'egen' rørledning med den begrundelse, at der er tale om et privat dræn.

I den forbindelse bemærkes indledningsvis, at jeg ikke har bedt kommunen om en afgørelse af om den pågældende rørledning er privat eller offentlig. Jeg har derimod anmodet om, såfremt Kommunen nægtede at vedligeholde rørledningen, at få en afgørelse om, at kommunen ikke vil vedligeholde rørledningen.

Jeg vedlægger de med afgørelsen medsendte bilag (bilag 1, 2 og 3).

Der er for det første ikke tale om noget dræn. Et dræn består af på oversiden gennemhullede rør, der lægges for at afvande den jord som ledningen lægges ned i, så vandet kan løbe fra den over ledningen liggende jord ned i drænledningen i hele ledningens udstrækning, således at det af drænledningen opsamlede vand af røret føres ned i et vandløb eller en rørledning, som transporterer vandet til et andet vandløb eller ud i havet el lign.

Denne rørledning har lukkede rør, og ledningen har ikke noget drænformål. Dens eneste opgave er at transportere overfladevand fra U by ned til P Løb og via dette ud i fjorden R. Der er ingen drænrør i ledningen, og den er kun forbundet med to drænrør, der leder vand fra markerne på markerne matr. y og z til brønden i skellet mellem de to ejendomme ved X-vej ud for nr. 6a, den brønd som Kommunen tidligere kaldte brønd B.

Bilag 4 er kommunens billede af denne brønd (billedets øvre kant vender mod syd), som Kommunen kaldte brønd B, på den her omhandlede rørledning, der i kommunens daværende version af fortællingen løb fra brønd A ved V-vej, over brønd B ved X-vej nr. 6A til brønd C, som skulle være station 0 på P Løb, i skellet mellem X-vej 8 og Y-vej 5.

På kommunens billede af denne brønd ses de to dræntilløb tydeligt, ligesom det ses, at det gennemgående rør er en almindelig rørledning med 30 cm rør, hvilket også kan ses på billedet af st. 0 på P Løb (bilag 5). Røret fra U By kommer ind fra syd øst, og afløbet til P Løb ses mod nord (billedets øvre kant vender mod nord).

I november 2013 var det kommunens udfordring at dokumentere overfor Taksationskommissionen, at U By ikke blev afvandet til Z Løb, men kun til P Løb. Det af kommunen på det tidspunkt anvendte kort med brøndbetegnelserne vedlægges som bilag 6.

En sammenligning mellem det kort (bilag 6), som kommunen anvendte den 13. november 2013 i forhold til Taksationskommissionen og det kort (bilag 7), hvor begge de to offentlige rørledninger, P Løb og Z Løb er indtegnet med blå stiplede linjer, og som kommunen anvendte den [dato] 2013 i forbindelse med tilladelsen til S forsyningsselskab, viser klart, at rørledningen fra V-vej ikke, som påstået dengang af kommunen, løber op til brønd C, som er station 0 på P Løb, men videre op mod nord udenom og ved siden af P Løb i sin egen bane helt ud til udløb i fjorden R.

Den brønd, som kommunen markerede og kaldte brønd C på det anvendte kort er ikke St. 0 på P Løb men en brønd der ligger ca. 20 meter længere mod øst lige udenfor mit hus på X-vej nr. 6 B i skellet indtil X-vej nr. 8.

Rørledningen, som efter kortet løber sin egen vej ud i fjorden R starter ikke ved brønd A på V-vej, som kommunen synes at mene. Der er to tilløb med samme størrelse rør til denne brønd, som altså har et samlet afløb videre i samme størrelse rør mod nordvest og X-vej. De to tilløb kommer fra henholdsvis syd-sydvest, fra den østlige side af U By og fra vest-sydvest fra den vestlige side af U By.

Disse rosa eller lilla stiplede ledninger på begge kort er 'de gamle' spildevands- eller kloakledninger. Og den slags ledninger er jo offentligt etableret, nedgravet og ejet, hvilket også passer udmærket med, at denne rørledning er medtaget på det kort (bilag 6), som kommunen brugte som bilag 2 i forhold til Taksationskommissionen, 'Kort over S forsyningsselskabs ledninger'.

Denne overskrift er ikke en skrivefejl som, D fra kommunen forsøgte at affærdige argumentet om kommunens ejerskab med. Man kan bare tænke lidt over, hvad skulle der efter D's opfattelse have stået, hvis ikke der var sket denne fejl? Eller sagt på en anden måde: Hvad er det nærmere betegnet for en fejl, som en eller anden begik med denne tekst, hvad består fejlen i?

Det, der er sket med den 'gamle' spildevandsledning, er, at den på et tidspunkt er blevet ændret således, at den efter brønd B formentlig ved nedlægning af andre delvis nye rør er blevet forbundet med station 0 på P Løb, og dette arbejde er som det tidligere arbejde med spildevandsrørledningen udført af det offentlige, nemlig Kommunen eller Kommunens forsyningsselskab.

Formålet med denne rørledning har hele tiden været at opfylde kommunens offentlige forsyningsforpligtelse i forhold til U By nemlig at foretage spildevandsafledning og senere afledning af overfladevand m.v. fra U By.

Det er simpelthen kommunens eller forsyningsselskabets, som jo også er kommunen, rørledning, som udelukkende tjener offentlige forsyningspligtformål til at aflede vand (tidligere også spildevand) fra U By. Ledningen har intet privat formål. Og den afvander ikke nogen af de ejendomme, som den passerer under på sin vej fra U By til P Løb.

Det er også grunden til, at fortsættelsen opstrøms af rørledningen fra station 0 over mod brønd B og videre mod brønd A ved V-vej er medtaget og indtegnet på kortet (bilag 8) over det offentlige rørlagte vandløb P Løb i regulativet for P Løb.

At der ikke er nogen privat interesse i denne offentligt etablerede og ejede rørledning, ses også af S Kommunes noget underlige tilladelse af [dato] 2013 til S forsyningsselskab til 'udledning af overfladevand fra U By til fjorden R via --- (den her omhandlede rørledning) – (bilag 9).

Her har Kommunen ved S forsyningsselskab tilsyneladende anmodet sig selv, S Kommune (som vandløbsmyndighed) om tilladelse til at bruge deres egen eller kommunens egen rørledning til at aflede overfladevand igennem, tilsyneladende uden hensyn til, at rørledningen hele tiden har været anvendt til afledning fra U By af spildevand og formentlig også af overfladevand. Måske er denne formentlige ansøgning og tilladelsen udelukkende blevet udfærdiget for at få lejlighed til at skrive en tilladelse, hvor

kommunen kan skrive på kortteksten (bilag 2 til tilladelsen) (bilag 7 til nærvende klage), at den første del af vandløbet er privat, ligesom man i tegnforklaringen til kortet bilag 3 til afgørelsen kun har et tegn at forklare, en rød streg for 'privat dræn'.

Er det ikke en smule mærkeligt, at der ikke er nogen af de påståede private ejere, der har modtaget underretning om afgørelsen, medmindre det da er en af de tre fiskeriforeninger, som kommunen har betænkt med underretning om tilladelsen, der er ejere.

Og er det ikke underligt, at der er en meget grundig og udførlig klagevejledning til Naturstyrelsen og de 3 nævnte fiskeriforeninger, som formentlig slet ikke er klageberettigede og til S forsyningsselskab, som har fået, hvad de formentlig ansøgte om. En hel side klagevejledning! Og så er der tale om en rørledning, hvor der formentlig ikke er meget fiskeri. Og det samtidig med at de berørte – når nu Kommunen påstår, at vandløbet er privat – ikke er blevet partshørt om denne tilladelse.

Det er min påstand i denne klagesag, at S Kommune er forpligtet til at vedligeholde denne rørledning, også den del af rørledningen, der ikke formelt er optaget som offentligt vandløb, men dog markeret i forlængelse af P Løb i dette offentlige vandløbs regulativ, fordi rørledningen er etableret og nedlagt af kommunen/det kommunale forsyningsselskab og fordi kommunen eller forsyningsselskabet ejer rørledningen, der udelukkende er etableret med offentligt formål nemlig for at opfylde kommunens forsyningsforpligtelse til at aflede overfladevand fra U By. ”

Den 24. februar 2015 skrev A til S Kommune, at rørføringen bl.a. over hans ejendom var blevet eftergået i sommerperioden 2015, og at det var blevet konstateret, at der ikke var hindringer i rørene. Vandet kunne derfor løbe frit i den mængde, som rørenes kapacitet tillod. A konkluderede på den baggrund, at det snarere var mængden af vand, der løb gennem rørene, der var skyld i oversvømmelsen.

S Kommune fastholdt i udtalelse af 6. marts 2015 sin afgørelse over for Natur- og Miljøklagenævnet og gav følgende bemærkninger til klagen:

”S Kommunes bemærkninger til klagen over kommunens afgørelse vedr. ledning fra U til station 0. P Løb er anført i kursiv.

...

Det er relevant at træffe afgørelse om, hvorvidt ledningen er privat eller offentlig. Hvis vandløbet er offentlig, så påhviler vedligeholdelsespligten som udgangspunkt S Kommune. S Kommune kan derfor ikke afvise vedligeholdelsesforpligtigelsen af vandløbet før der er taget stilling til, om det er et privat eller offentlig vandløb.

...

S Kommune medgiver, at der efter al sandsynlighed er tale om en lukket rørledning, som dog modtager drænvand i brønd 1 (kommunens drænskitse (...)-15). Bestemmelserne i vandløbslovens §§ 8, 9 og 35 er gældende for både åbne og lukkede ledninger.

...

S Kommune forstår, at kortbilagene som stammer fra to tidligere sager har skabt noget forvirring.

Det er S Kommunes vurdering, at der ikke er tale om to stort set parallelle vandløb, men om et. Grunden til, at der ses to parallelle forløb på kortet, har efter S Kommunes vurdering ikke anden forklaring end, at ledningsstregerne er fortegnet.

I klagens bilag 6 (Bilag 2 – Kort over S forsyningsselskabs ledninger) ses en række forskellige streger. Der er røde spildevandsledninger; blå regnvands ledninger & grøfter og en rosa ledning/vandløb. Desuden er der anført ud for brønd C, at det er st. 0 med henvisning til starten på det kommunale vandløb P Løb.

Kortet er derfor ikke entydigt og det viser ikke kun S forsyningsselskabs ledninger, som overskriften angiver, men også det kommunale vandløb P Løb.

...

S Kommune henviser til Regulativet fra [1960'erne], hvor det er anført, at 'Begyndelsespunkt': (st. 0) i skellet mellem matr. nr. z, og å (nu matr. nr. x og v), hvor den optager spildevands afløbet (30 cm rørledning) fra U og Æ Byer. '

S Kommune har ingen oplysninger om, at det forholder sig anderledes, eller at der har eksisteret en anden ledning parallelt med P Løb siden [1960'erne]. Kommuneafgørelsen tager udgangspunkt i de faktiske og dokumenterede forhold, som viser, at vand ledes via ledning fra forsinkelsesbassin i U til St. 0 i P Løb.

...

Det er ikke korrekt, at forsyningsselskabet (S forsyningsselskab) er S Kommune. S forsyningsselskab er et aktieselskab, som ejes af S Kommune.

...

S Kommune medgiver, at visse bredejere har en meget begrænset eller muligvis ingen nytte af ledningen.

Klager har anmodet S Kommune om at tage vedligeholdelsesbyrden op til revision.

S Kommune afventer afgørelsen på nærværende klage i forhold til at søge forlig om den fremtidige vedligeholdelsesbyrde efter vandløbsloven § 36 stk. 3.

...

Den omtalte udledningstilladelse har været offentliggjort på S Kommunes hjemmeside.

Klager oplyser, at han ikke har nytte af ledningen, da den er lukket.

Med henvisning til kendelse og regulativ fra [1960'erne], har ledningen længe været benyttet til afledning af spildevand. S forsyningsselskab har oplyst, at der i U har ligget en større trixtank, som har opsamlet spildevand fra byen og har haft overløb til ledningen. Siden blev der etableret en pumpebrønd, der pumpede spildevandet (fællesvand) til moderne rensningsanlæg. Senest er U blevet separat kloakeret og tag- overflade ledes nu til forsinkelsesbassin, der har udledning og overløb til omdiskuteret ledning. S Kommune vurderer derfor, at ledningen ikke bliver belastet mere end hidtil med henvisning til udledningsvilkårene i den omtalte udledningstilladelse til S forsyningsselskab fra 2013. ”

Ved e-mails af 31. marts og 28. maj 2015 uddybede A sin klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Han fremkom bl.a. med bemærkninger om nævnets praksis vedrørende vandløbslovens § 35. Det var hans opfattelse, at nævnet havde skemalagt sagerne og havde en helt fast praksis, hvorefter nævnet, uanset hvad klager havde af gode begrundelser for ikke at være ansvarlig for en given rørledning, altid under henvisning til, at en rørledning er bredejerens ansvar, fastslog, at det var bredejereren, som skulle vedligeholde den.

Det var efter hans opfattelse ikke i overensstemmelse med dansk ret, at en grundejer kunne være ansvarlig for vedligeholdelsen af en rørledning, som lå dybt i jorden under hans grund – en rørledning, som han ikke ejede, som han ikke havde nogen gavn af, som han ikke havde noget kendskab til eksistensen af, og som blev påvirket af forhold, der var påført rørledningen af andre end den grundejer, som skulle betale for vedligeholdelsen.

Han anførte på den baggrund, at nævnet ikke fortolkede loven korrekt, og at der ikke var hjemmel i vandløbsloven eller i dansk ret i øvrigt til at gøre ham ansvarlig for vedligeholdelsen. Han bestred i den forbindelse, at han kunne være omfattet af begrebet ”bredejer” i vandløbslovens § 35, da rørledningen var en del af en fast installation anlagt af kommunen.

Den 23. november 2016 anmodede Miljø- og Fødevarerklagenævnet S Kommune om yderligere oplysninger og bemærkninger til brug for nævnets behandling af sagen. Natur- og Miljøklagenævnet skrev i den forbindelse bl.a. følgende til S Kommune:

”S Kommune har i sine bemærkninger til nævnet oplyst, at ledningen tidligere har været benyttet til afledning af spildevand, og at den tidligere spildevandsanordning bestod af en trixtank, som har opsamlet spildevand fra U by og som har haft overløb til ledningen, og at der sidenhen er blevet etableret en pumpebrønd, som pumpede spildevandet til moderne rensningsanlæg.

Kommunen har endvidere oplyst, at der i forbindelse med separatkloakering blev etableret et forsinkelsesbassin, hvor tag- og overfladevand nu har udløb til den pågældende ledning.

I tilknytning til ovenstående bemærkninger, bedes kommunen oplyse følgende:

- Hvem har ejet det tidligere spildevandsanlæg?
- Har ledningen tidligere været optaget i kommunens spildevandsplan som et spildevandsteknisk anlæg?
- Såfremt ledningen tidligere har været optaget i en spildevandsplan bedes kommunen oplyse, hvornår den ophørte med at være omfattet?

- Har kommunen i forbindelse med klagers henvendelse undersøgt, om den pågældende rørledning tidligere har været optaget i kommunens spildevandsplan?
- Endeligt bedes kommunen i sit svar redegøre for, hvilket retsligt grundlag kommunen mener der er for, at en tidligere spildevandsledning efter endt brug overgår til at være et privat vandløb omfattet af vandløbsloven.

Derudover fremgår det af klagers bemærkninger af 13. februar 2015, at der skulle ligge en anden brønd ca. 20 meter øst for station 0, beliggende lige ud for klagers hus på X-vej 6B i skellet ind til X-vej 8.

- Kommunen bedes oplyse, om den har undersøgt denne brønds ledningsforløb, herunder om den kan være en del af et tidligere eksisterende parallelt forløb? ”

Ved e-mail af 7. december 2016 besvarede S Kommune Natur- og Miljøklagenævnets henvendelse således:

”Spildevandsanlægget i U By var kommunalt ejet og ejes nu af T forsyningsselskab (tidligere S forsyningsselskab). Ledningen fremgår af spildevandsplanen for S Kommune 1995-2010 (se vedhæftet 68-69).

Kommunen har rettet henvendelse til S forsyningsselskab (Nu T forsyningsselskab), med henblik på at afklare ejerskabet til ledningen. S Kommune har ikke undersøgt, om rørledningen tidligere har været optaget i kommunens spildevandsplan.

Jf. § 35 stk. 1 i vandløbsloven fremgår det, at vedligeholdelse af private vandløb påhviler bredejerne, medmindre der efter stk. 3 eller efter § 36 er truffet anden bestemmelse. S Kommune har som nævnt i afgørelsen ikke kendskab til, at der truffet kendelse eller indgået aftale om vedligeholdelse af omtalte ledning.

S Kommune har i sin afgørelse i øvrigt taget tidligere afgørelser fra Natur- og Miljøklagenævnet i betragtning fx

NMK-43-00216

NMK-43-00505

NMK-43-00513

Vedr. sidste spørgsmål om brønd 'C', så har S Kommune undersøgt alle brønde ved X-vej 6B, som det fremgår af afgørelsens bilag. Station 0 for P Løb er angivet i regulativet for P Løb (regulativets kortbilag). ”

Den 14. december 2016 afgav A et partshøringssvar i sagen. Han skrev i den forbindelse bl.a. følgende:

”Hermed mine yderligere bemærkninger i forbindelse med konsulent D's besvarelse af 7. december 2016 på Klagenævnets opklarende spørgsmål 23. november 2016 til S Kommune.

Jeg henholder mig i det hele til argumentationen m.v. i min klage af 13. februar 2015 og i de to tillæg af henholdsvis 31. marts 2015 og 28. maj 2015 til klagen.

D's besvarelse giver mig anledning til igen at fastslå, at den pågældende rørledning ikke er min eller i det hele taget privat.

D bekræfter således, at ledningen oprindelig var en del af et af kommunen ejet og drevet spildevandsanlæg, og at dette spildevandsanlæg inkl. spildevandsledningen nu ejes af T forsyningsselskab (tidligere S forsyningsselskab), men stadig formentlig begge offentligt ejede selskaber.

Jeg tillader mig at gå ud fra, at denne overdragelse til forsyningsselskabet er sket ved en aftale mellem kommunen og dens forsyningsselskab, som altså også er et offentligt foretagende.

Og spildevandsanlægget er optaget i kommunens Spildevandsplan 1996-2010.

Uden nogen som helst form for høring eller anden involvering af private – eventuelt grundejerne – gav Kommunen den [dato] 2013 S forsyningsselskab tilladelse til at anvende denne tidligere spildevandsledning til udledning af alt overfladevand fra U By til fjorden R. Denne afvanding af U By og vejarealerne omkring byen er klart en offentlig forsyningspligtudførelse udført af det kommunale forsyningsselskab som en offentlig opgave.

Det kan godt være, at vandledningen ikke er optaget som et offentligt vandløb, men det er jo nok en fejl, for den har hele tiden været offentligt ejet og brugt til offentlige formål.

På et tidspunkt er den blevet koblet på det rørlagte offentlige vandløb P Løb, så den nu indgår som et led i afvandingen (overfladevand m.v.) af U By. Der har tilsyneladende aldrig været private interesser involveret i dette vandløb og brugen af det.

Hvis denne rørledning skulle være privat, skulle den have været klassificeret efter bekendtgørelsen om klassifikation m.v. Det kunne nok ikke gennemføres, blandt andet fordi rørledningen ikke kan vurderes som 'primært at tjene private formål'.

Den kedsommelige kendsgerning i denne sag er, at kommunen har glemt at få udarbejdet et regulativ for sin rørledning fra U By til P Løb, da man besluttede at ændre anvendelsen til udelukkende at være afvanding (overfladevand m.v.) af U By. Man kunne også have medtaget rørledningen under P Løbs regulativ, men den tænkte man heller ikke på.

Det var imidlertid helt bevidst, at kommunen overførte hele afvandingen af U By m.v. til denne rørledning og P Løb, blandt andet med det formål at kunne nedklassificere det offentlige Z Løb, der ellers tidligere også deltog i afvandingen af U By sammen med P Løb.

Resultatet af Kommunens og forsyningsselskabets bestræbelser på at få flyttet afvandingen af U By væk fra Z Løb og over på P Løb via det store forsinkelsesbassin ved V-vej blev, at den her omhandlede tidligere spildevandsledning blev overbelastet og skadet med de store oversvømmelser for mig og mine naboer til følge, alt som beskrevet i min klage.

Denne rørledning er og har altid været offentligt ejet af Kommunen og dens forsyningsselskab, det er det offentlige forsyningsselskab, der bruger den til offentlige afvandingsformål, ikke private, hverken helt eller delvis, og det er så også Kommunen og forsyningsselskabet, der ved grov uagtsom adfærd har skadet rørledningen, så den nu kræver omfattende reparation, såfremt den fortsat skal anvendes til afledning af overfladevand m.v. fra U By via det meget store forsinkelsesbassin ved V-vej, og såfremt jeg og mine naboer skal skånes for disse urimelige og utålelige oversvømmelser, som gør vores huse og grunde delvist ubrugelige i store dele af året.

For god ordens skyld: Det er ikke vores vand, der med jævne mellemrum oversvømmer vores grunde ved X-vej. Det er overfladevand m.v. fra U By, som af kommunen og dens forsyningsselskab forsøges presset igennem et ikke til så store vandmængder dimensioneret rør for at få det ud til P Løb og fjorden R.

Og det er ikke manglende vedligeholdelse eller forhold på min eller mine naboers grunde i øvrigt, der har forårsaget skaderne på rørledningen. Det er skader, der kræver reparation, ikke vedligeholdelse.

Og skaderne er udelukkende opstået som følge af Kommunens og forsyningsselskabets mishandling af rørledningen, som ikke er noget 'større dræn', som Kommunen i afgørelse kalder rørledningen, den er en relativt lille rørledning med en rørdiameter på 30 cm i forhold til rørene i P Løb der har en diameter på 60 cm, jf. regulativet.

I øvrigt er svaret på Natur- og Miljøklagenævnets spørgsmål til S Kommune, om kommunen har undersøgt alle brøndene i området, at nej det har de ikke. De har tilsyneladende endnu ikke opdaget, at der er en brønd øst for st. 0 på P Løb, den brønd, der i sin tid var sidste station før fjorden R på den rørledning, som hele denne sag drejer sig om.

Efter to års ekspeditionstid hos Natur- og Miljøklagenævnet har jeg behov for at tilkendegive, at jeg og de øvrige grundejere ved X-vej ikke har brug for en klagenævnsafgørelse, der for eksempel går ud på, at Kommunens afgørelse ophæves og sagen hjemvises til fornyet behandling i Kommunen, da Kommunen ikke har opfyldt sin officialforpligtelse, har undladt at foretage partshøring, o.s.v., dvs. ikke har overholdt diverse formelle regler i forbindelse med afgørelsen.

Vi har heller ikke brug for belæringer om, at spørgsmålet om den manglende høring i forbindelse med den håbløse udledningstilladelse til S forsyningsselskab ikke kan bedømmes i denne sag, der kun drejer sig om kommunens afgørelse af 28. januar 2015, hvorfor klager må rejse dette spørgsmål i en ny særskilt sag om den pågældende afgørelse.

Jeg har oprindeligt anmodet Kommunen om at ordne vandrøret under min grund, så jeg ikke skulle opleve store oversvømmelser med fire, fem regulære springvand ståede op fra græsplænen på min grund.

Kommunen nægtede at tage sig af det, og for at kunne gøre det, var kommunen nødt til at træffe en afgørelse om, at den pågældende rørledning er et privat vandløb, fordi det af vandløbslovens § 35 fremgår, at vedligeholdelsen af private vandløb er bredejerens ansvar.

Min klage går altså ikke ud på, at Kommunen har begået en eller anden ligegyldig 'rettergangsfejl'. Det er en klage over, at kommunen ikke vil betale for afhjælpningen af de skader, som de har påført rørledningen under jorden på min grund, ikke fordi jeg har specielle følelser for den pågældende rørledning,

men fordi de af kommunen på rørledningen påførte skader forringer min glæde og fornøjelse ved min sommerhusgrund, som pludselig bliver oversvømmet af overfladevand fra U By, som kommunen vil have, at jeg skal betale som 'vedligeholdelsesarbejde'.

Efter almindelig dansk ret ville situationen være sådan, at S Kommune overbelaster den af dem ejede rørledning, som ligger nede under jorden på min grund og forårsager derved skader på min grund, som de erstatningsretligt ville være forpligtede til at bringe til ophør og til at betale erstatning for de økonomiske ulemper, som jeg måtte have lidt i anledning af kommunens skadegørende handlinger. Sådan er 'praksis' ikke hos Natur- og Miljøklagenævnet på vandløbsområdet. Her er det blevet altafgørende for, hvem der er erstatningspligtig, om der er tale om et offentligt eller et privat vandløb.

Det er derfor afgørende for mig som klager, at Klagenævnet for en gangs skyld ser bort fra alle de formelle fejl, som kommunen også i denne sag har gjort sig skyldig i, og nøjes med at tage stilling til det spørgsmål, som klagen drejer sig om nemlig, om der er tale om et privat vandløb i denne sag. Kommunen har fremført sine argumenter, og klager har fremført sine argumenter, og begge parter har nu haft mulighed for at fremføre eventuelt yderligere argumenter på baggrund af modpartens nye argumenter.

Opgaven er klar og ikke specielt uoverskuelig. Der er ingen der anmoder om, at klagenævnet skal klassificere vandløbet. Det er udelukkende et spørgsmål, om vandløbet er privat eller ej. Kommunen gjorde gældende, at rørledningen er privat, og at klager derfor skal betale for reparationen af rørledningen, og klager har gjort gældende, at rørledningen ikke er privat, da den er offentligt ejet, og at der ikke er tale om, at klager skal betale for kommunens skadevoldende handlinger på kommunens egen rørledning.

Der er ingen klagere, der har brug for en afgørelse, der tager stilling til et spørgsmål, om Kommunen nu har eller ikke har overholdt samtlige formalia i forbindelse med sagens behandling ude i kommunen.

Vi har registreret alle kommunens forsømmelser og forglemmelser i sagsbehandlingen indtil nu. Det er helt uden relevans i vores sag.

Er dette vandløb – efter Natur- og Miljøklagenævnets opfattelse og på basis af de under sagsforløbet fremkomne oplysninger m.v. – privat eller er det ikke? En klar afgørelse herpå er nødvendig. ”

Den 24. marts 2017 traf Miljø- og Fødevareklagenævnet (tidligere Natur- og Miljøklagenævnet) afgørelse i sagen. Følgende fremgår bl.a. af afgørelsen:

”Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Det fremgår af sagens oplysninger, at den omtvistede rørledning beliggende under klagers matrikel er en lukket rørledning, som er forbindelsesled mellem to brønde B og C, hvor C udgør starten på det offentlige vandløb P Løb.

Nævnet konstaterer, at der i kommunens tidligere spildevandsplan fra 1995-2010 var omfattet en spildevandstrykledning, som havde et lignende forløb, som den omtvistede rørledning. Kommunen havde som offentlig forsyningsmyndighed i denne periode ejerskab og vedligeholdelsesforpligtelsen af denne. Ledningen er dog udtaget af kommunens spildevandsplan 2010-2018.

Det fremgår af udledningstilladelsen, at kommunen som spildevandsmyndighed i sin udledningstilladelse fra (...) 2013 har lagt til grund, at der er tale om et privat vandløb, som der gives tilladelse til at udlede overfladevand fra forsinkelsesbassinet til. I den forbindelse er udledningspunktet fastsat.

Nævnet er enig med klager i, at der sandsynligvis er sket en ændring i området i forbindelse med etableringen af forsinkelsesbassinet og de dertil knyttede brønde. Nævnet har derfor overvejet, om en tidligere defineret spildevandsledning, som har ændret forløb og funktion, omfattes af vandløbsloven, så snart den udtages af kommunens spildevandsplan. Nævnet bemærker, at indholdet i en spildevandsplan ikke kan påklages til nævnet, hvorfor nævnet ikke kan tage stilling til, om ledningen burde have været optaget i kommunens spildevandsplan som en del af et spildevandsteknisk anlæg.

Nævnet lægger derfor i den konkrete sag til grund, at rørledningen ikke er en del af spildevandsteknisk anlæg, idet rørledningen ikke (længere) er optaget i kommunens spildevandsplan.

Udgangspunktet er derfor, at rørledningen er omfattet af vandløbsloven, idet der er tale om en vandførende rørledning af spildevand og (i mindre grad) drænvand. Udgangspunktet i vandløbsloven er, at et vandløb er privat, medmindre det positivt er optaget som offentligt. Da der efter det oplyste i sagen ikke er truffet afgørelse om ændret klassifikation af vandløbet, finder nævnet, at rørledningens retlige status, i overensstemmelse med lovens udgangspunkt i § 8, jf. § 9, er et privat vandløb. Eventuelle ændringer af ledningsforløbet foretaget efter udtagelse fra spildevandsplanen ændrer således ikke på ledningens retlige status, da dette kræver en positiv afgørelse fra kommunalbestyrelsen.

Såfremt klager ønsker en ændring af vandløbets klasse, henvises klager til at rette henvendelse til kommunen herom.

På baggrund af ovenstående stadfæster Miljø- og Fødevareklagenævnet afgørelse fra S Kommune af 28. januar 2015 om, at en rørledning, som bl.a. løber under klagers matrikel, er et privat rørlagt vandløb. ”

Du skrev den 2. maj 2017 til S Kommune om sagen. Du henviste til den udledningstilladelse, der den [dato] 2013 var givet til S forsyningsselskab til i forbindelse med separeringen af spildevand og regnvand at etablere et regnvandsbassin med udledning til fjorden R via P Løb. Du anførte, at der i forbindelse med regnvandsbassinets etablering var enighed om, at der havde været foretaget rørarbejder i området. Det var din opfattelse, at disse rørarbejder drejede sig om at skabe forbindelse mellem den gamle spildevandsledning og regnvandsbassinet. Hele strækningen mellem regnvandsbassinet og udløbet i P Løb var derfor en del af udløbsbygværket, og S forsyningsselskab måtte derfor have vedligeholdelsesforpligtelsen.

S Kommune svarede den 25. maj 2017, at kommunen ikke mente, at der var kommet nye oplysninger siden Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, som kunne ændre på, hvem der havde vedligeholdelsesforpligtelsen for rørledningen. S Kommune var ikke bekendt med, at der var foretaget væsentlige ændringer i ledningen fra forsinkelsesbassinet og til station 0 i P Løb.

Ved e-mail af 27. juni 2017 klagede du på vegne af grundejer A til mig over S Kommune og Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du beskrev sagens forløb og anførte i alt væsentligt de samme argumenter, som A havde anført over for S Kommune og Miljø- og Fødevareklagenævnet, herunder kritikken af nævnets praksis vedrørende vandløbslovens § 35.

Du opsummerede din klage således:

"Min klage til Ombudsmanden

Min klage er en klage over S Kommunes mangelfulde og utilstrækkelige sagsbehandling, der har resulteret i forkerte afgørelser i forbindelse med ejerskabet til og dermed forpligtelsen til at sikre den omhandlede spildevandsrørledning fra forsinkelsesanlægget ved V-vej ned også under min grund til st. 0 på det offentlige rørlagte vandløb P Løb således, at der ikke fra rørledningen forårsages skader m.v. på de ovenover liggende arealer, til skade for mig, som almindelig borger og ejer af en sommerhusgrund, der uden mit vidende sammen med en række andre grunde ligger ovenpå den omhandlede os alle helt uvedkommende rørledning.

Det er også en klage over Natur- og Miljøklagenævnets, nu Miljø- og Fødevarerklagenævnets ekstremt langvarige og utilstrækkelige sagsbehandling, der ved anvendelse af faste, skemalagte udvidende fortolkninger og forståelser af vandløbslovens regler har resulteret i en forkert afgørelse til skade for mig, ved en bevidstløs accept af Kommunens forkerte argumentation, der i øvrigt blot er en henvisning til vandløbslovens § 35, der så tilfældigvis er kernen i Klagenævnets argumentation i alle sager om vedligeholdelse, af vandløb, som Kommunen bare kalder private, fordi de ikke er optaget som offentlige.

Klagenævnet kritiseres især for, stort set uden yderligere overvejelser straks at bringe sin selvudviklede praksis på området i anvendelse uden hensyn til, at klageren peger på, at den her omhandlede rørledning ikke nødvendigvis er omfattet af vandløbsloven og dens § 35, og uden så meget som at nævne argumentet eller at forsøge at imødegå det.

Jeg klager over at både S Kommune og Miljø- og Fødevarerklagenævnet har gjort mig som sagesløs grundejer ansvarlig for vedligeholdelse – i en stærkt udvidet fortolkning – af en gammel spildevandsledning som tilfældigvis ligger delvis under min grund og som ejes og bruges af S Kommune og S forsyningsselskab, nu T forsyningsselskab.

Jeg vedlægger de i teksten nævnte bilag 1-13, idet bemærkes, at det er den orange farvede eller lilla farvede rørledning på kortet i bilag 10a, der er der her omhandlede gamle spildevandsrørledning, der starter ved det nye forsinkelsesbassin på V-vej og går hen over (...) og min grund, min nabos til første brønd på P Løb. ”

Ved brev af 2. marts 2018 bad jeg Miljø- og Fødevarerklagenævnet og S Kommune om udtalelser i sagen. Jeg anførte bl.a. følgende:

”3. Det fremgår af sagsfremstillingen ovenfor, at rørledningen tidligere har indgået i S Kommunes spildevandsplan, og at kommunen som offentlig forsyningsmyndighed i denne periode havde ejerskabet og vedligeholdelsesforpligtelsen til rørledningen.

Det fremgår imidlertid ikke klart af hverken S Kommunes eller Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse, hvornår og hvorfor rørledningen, der løber under A's grund, er etableret, herunder om rørledningen er etableret med det formål at indgå i et spildevandsanlæg.

På denne baggrund beder jeg myndighederne oplyse, i hvilket omfang oplysninger herom er indgået i grundlaget for myndighedernes respektive afgørelser, og hvilken betydning oplysningerne i så fald er tillagt.

I forlængelse heraf beder jeg også S Kommune om at redegøre for, hvorfor kommunen besluttede ikke at medtage rørledningen som en del af spildevandsanlægget i Spildevandsplan 2010-2018 for S Kommune.

Jeg beder endvidere S Kommune om at oplyse, om kommunen eller T forsyningsselskab (tidligere S forsyningsselskab) efter vedtagelsen af spildevandsplanen har foretaget ændringer på den del af rørledningen, som blev udtaget af spildevandsplanen og herefter blev betragtet som et privat vandløb.

4. Det fremgår af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, at nævnet har overvejet, om en tidligere defineret spildevandsledning, som har ændret forløb og funktion, omfattes af vandløbsloven, 'så snart den udtages af kommunens spildevandsplan'. Endvidere fremgår det, at nævnet har hørt S Kommune om kommunens overvejelser i den forbindelse.

Jeg beder S Kommune og Miljø- og Fødevareklagenævnet om nærmere at redegøre for myndighedernes overvejelser om det hjemmelsmæssige grundlag for, at rørledningen overgik fra at være en del af spildevandsanlægget til at være et privat vandløb.

Jeg beder endvidere myndighederne udtale sig om deres overvejelser om, hvornår vedligeholdelsesforpligtelsen til rørledningen overgik fra kommunen til A, f.eks. om det var fra vedtagelsen af spildevandsplanen eller fra det tidspunkt, hvor ledningen rent faktisk fik en anden anvendelse, end den havde haft tidligere.

5. Jeg beder desuden S Kommune – og også Miljø- og Fødevareklagenævnet, i det omfang nævnet anser sig for at være kompetent hertil – om at oplyse om myndighedernes overvejelser om, hvorvidt A skulle have været inddraget og hørt i forbindelse med beslutningen om at udtage rørledningen fra spildevandsanlægget.

Som sagen er oplyst for mig, står det mig f.eks. ikke klart, om S Kommune og Miljø- og Fødevareklagenævnet har overvejet, hvorvidt kommunens vedtagelse af spildevandsplanen 2010-2018 var en afgørelse efter § 2, stk. 1, i forvaltningsloven (lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014).

Det står mig heller ikke klart, om myndighederne eventuelt i forlængelse heraf har overvejet, om A – som følge af at rørledningen ikke længere var en del af spildevandsplanen og herefter efter myndighedernes opfattelse var et privat vandløb, jf. vandløbslovens §§ 8 og 9 – eventuelt kunne være part i (dele af) kommunens sag om vedtagelse af spildevandsplanen, med den virkning, at A opnåede de partsbeføjelser, der følger af forvaltningsloven.

Jeg bemærker, at generelle retsakter – herunder visse planer – som efter deres indhold har retsvirkning i forhold til borgerne, også er omfattet af forvaltningslovens afgørelsesbegreb. I praksis vil forvaltningslovens bestemmelser om partshøring m.v. dog sjældent finde anvendelse i disse tilfælde, fordi der normalt ikke kan udpeges bestemte individuelle parter. Er dette alligevel tilfældet, typisk fordi forskriften trods sin generelle form kun omfatter få personer eller rammer bestemte personer på en særlig måde, vil forvaltningslovens partsbeføjelser kunne gøres gældende. Se Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 2.

udgave (2002), s. 32 f. Jeg henviser også til de beskrivelser af henholdsvis afgørelses- og partsbegrebet, som fremgår af Myndighedsguiden på min hjemmeside: http://www2.ombudsmanden.dk/myndighedsguiden/generel_forvaltningsret/afgoerelsesbegrebet/ og http://www2.ombudsmanden.dk/myndighedsguiden/generel_forvaltningsret/partsbegrebet/

På den baggrund beder jeg S Kommune – og også Miljø- og Fødevareklagenævnet, i det omfang nævnet mener at være kompetent hertil – om at udtale sig om, hvorvidt kommunen og nævnet har inddraget eller overvejet at inddrage henholdsvis afgørelses- og partsspørgsmålet ved behandlingen af sagen. Jeg beder endvidere S Kommune og Miljø- og Fødevareklagenævnet om at udtale sig nærmere om myndighedernes eventuelle overvejelser i den forbindelse.

Endelig beder jeg S Kommune udtale sig om, hvorvidt kommunen i forbindelse med udtagelsen af rørledningen af spildevandsplanen har overvejet at optage den som et offentligt vandløb efter vandløbslovens § 9, stk. 1, nr. 2, og om, i hvilket omfang kommunen har vejledt A om muligheden for at indbringe spørgsmålet om vedligeholdelsesbyrdens fordeling for vandløbsmyndigheden (S Kommune) efter vandløbslovens § 35, stk. 3. ”

Den 25. april 2018 modtog jeg S Kommunes og Miljø- og Fødevareklagenævnets udtalelser af henholdsvis 27. marts og 25. april 2018.

S Kommune anførte bl.a. følgende i udtalelse af 27. marts 2018:

”1. Folketingets Ombudsmand anmoder kommunen og klagenævnet om at oplyse, i hvilket omfang oplysninger om rørledningens etablering er indgået i myndighedernes afgørelse og hvilken betydning, oplysningerne i givet fald er tillagt.

Det fremgår af det tidligere gældende vandløbsregulativ for P Løb af [dato; 1960’erne], at begyndelsespunktet (st. 0) er placeret i skellet mellem daværende matr.nr. z og å, og at den derfra optager spildevandsafløbet (30 cm rørledning) fra U og Æ byer (den omtvistede ledning).

Ifølge gældende vandløbsregulativ fra (...) [1990’erne] er begyndelsespunktet (st. 0) blot defineret ved: brønd i skellet matr.nr. v og x U.

Det fremgår af kortbilag til spildevandsplanen 1995-2010, at der er en ledning, der løber fra det tidligere renseanlægs udløb ved V-vej til fjorden R. Den del af ledningen, som løber under sommerhusområdet er optaget som et offentligt vandløb. Ledningsstrækningen fra V-vej til starten af det offentlige vandløb udgøres af den omtvistede ledning. Der vedlægges et kortbilag som bilag 1.

S Kommune undersøgte i forbindelse med sagsbehandlingen, hvorvidt der evt. var tale om et spildevandsanlæg, som angivet af klager. S Kommune lagde i den forbindelse vægt på, at den pågældende ledning ikke var optaget i den gældende spildevandsplan, og at der ikke var oplysninger om, at kommune eller forsyning tidligere havde vedligeholdt den pågældende ledning.

På den baggrund behandlede kommunen sagen ud fra vandløbsloven, og traf derfor afgørelse om, at der var tale om et privat vandløb, og at det derfor var de pågældende bredejere, der skulle vedligeholde vandløbet i henhold til vandløbslovens § 35.

Det kan oplyses, at S Kommune ikke har kunnet finde dokumentation i forhold til etableringen af ledningen, herunder formålet med ledningen ved dennes etablering.

2. Folketingets Ombudsmand anmoder herudover kommunen om at redegøre for, hvorfor kommunen besluttede ikke at medtage rørledningen, som en del af spildevandsanlægget i spildevandsplanen 2010-2018. Endvidere anmodes S Kommune om nærmere at redegøre for myndighedens overvejelser om det hjemmelsmæssige grundlag for, at rørledningen overgik fra at være en del af spildevandsanlægget til at være et privat vandløb

Det kan oplyses, at U By, som en række andre områder, blev udpeget til område, hvor kloaknettet skulle separatkloakeres. I praksis vil det sige, at overfladevand bliver adskilt fra mere forurenede spildevand. Spildevand som kræver mere avanceret rensning ledes til større renseanlæg, og de små renseanlæg nedlægges. Overfladevand i form af primært regnvand håndteres hovedsageligt lokalt fx ved etablering af forsinkelsesbassiner med udledning til vandløb. Det fremgår af spildevandsplanen fra 1995-2010 at renseanlægget ved U nedlægges og spildevandet ledes til et større renseanlæg.

Generelt gælder det, at spildevandsanlæg reguleres af miljøbeskyttelsesloven samt spildevandsbekendtgørelsen mens vandløb reguleres af vandløbsloven.

Det fremgår af spildevandsbekendtgørelsen § 4, stk. 1, at ved spildevand forstås 'alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrige bebyggelse og befæstede arealer'. Af bekendtgørelsens § 4, stk. 7, fremgår det, at ved spildevandsanlæg forstås 'såvel åbne som lukkede ledninger og andre anlæg, der tjener til afledning eller behandling af spildevand m.v. i forbindelse med udledning til vandløb, søer eller havet, afledning til jorden eller anden form for bortskaffelse'.

Det følger af vandløbslovens § 1, at formålet med loven er 'at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, navnlig overfladevand, spildevand og drænvand. Herudover fremgår det af vandløbslovens § 2, at lovens regler om vandløb også finder anvendelse på grøfter, kanaler, rørledninger og dræn ... '.

Det følger således af lovgivningen, at der er et vist overlap i forhold til anlæg (åbne og lukkede ledninger m.v.), der afleder spildevand, idet sådanne anlæg efter ordlyden af bestemmelserne kan være omfattet af begge regelsæt.

Det fremgår imidlertid af noterne til Karnov til vandløbslovens § 1 og 2, at kloakledninger ikke er omfattet af lovens regler, og at 'vandløb' der er optaget i spildevandsplanen, ikke er omfattet af vandløbslovens regler.

Det indebærer, at en myndighed i sagsbehandlingen må tage stilling til, om der efter deres vurdering er tale om et spildevandsanlæg eller om et vandløb, idet anlægget skal behandles forskelligt alt efter, om det skal afgøres efter henholdsvis vandløbsloven eller miljøbeskyttelsesloven/spildevandsbekendtgørelsen.

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 32, at kommunalbestyrelsen udarbejder en plan for bortskaffelse af spildevand i kommunen. En spildevandsplan skal bl.a. omfatte eksisterende og planlagte spildevandsanlæg, jf. spildevandsbekendtgørelsen § 5, stk. 1, pkt. 2. Forsyningen har ansvaret for vedligeholdelse af de spildevandsanlæg Forsyningen ejer, hvilket også skal fremgå af spildevandsplanen.

Som det fremgår under punkt 1, kan det konstateres, at der i S Kommunes spildevandsplan der var gældende før 2010 forekommer en spildevandsledning, som har et lignende forløb, som den omtvistede ledning.

Den omtvistede ledning har nu udelukkende den funktion, at den leder det naturlige afløb af overflade/drænvand fra højere beliggende ejendomme, jf. vandløbslovens § 6. Det må antages, at dette er begrundelsen for, at ledningen udgik af spildevandsplanen i 2010. Det er kommunens opfattelse, at regulering af ledninger til afledning af det naturlige afløb af vand, efter det fastsatte udledningspunkt, skal behandles efter vandløbslovens bestemmelser, og ikke miljøbeskyttelsesloven og spildevandsbekendtgørelsen.

Kommunen kan i den forbindelse bl.a. henvise til vejledningen til spildevandsbekendtgørelsen om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, hvorefter *'Afgrænsningen mellem vandløb og spildevandsanlæg afhænger af udledningspunktet, som bør fremgå af den foreliggende udledningstilladelse Et spildevandsanlæg skal i øvrigt fremgå af kommunens spildevandsplan, jf. lovens § 32 og bekendtgørelsens § 5 Kommunalbestyrelsen kan i spildevandsplanen optage en del af en vandløbsstrækning som et spildevandsanlæg. Et anlæg, der tillægges status som et spildevandsanlæg, er ikke længere omfattet af vandløbslovens bestemmelser, men af miljøbeskyttelseslovens bestemmelser om spildevand Drænledning er administrativt at betragte som vandløb efter vandløbslovens bestemmelse, medmindre drænledningerne specifikt er optaget som en del af spildevandsanlægget. '*

Ovenstående støtter efter kommunens opfattelse, at en ledning, som den omtvistede, der hovedsageligt har til formål at lede drænvand, og som ikke længere er omfattet af kommunens spildevandsplan, er et vandløb, som skal behandles efter vandløbslovens bestemmelser.

3. Folketingets Ombudsmand har anmodet S Kommune om at oplyse, om kommunen eller T forsyningsselskab (tidligere S forsyningsselskab) efter vedtagelsen af spildevandsplanen har foretaget ændringer på den del af rørledningen, som blev udtaget af spildevandsplanen og herefter blev betragtet som et privat vandløb.

Kommunen og T forsyningsselskab har så vidt vides ikke foretaget sig andet end oplyst i sagsakterne. Det vil sige etablering af forsinkelsesbassin, hvorfra overløb er tilkoblet omtvistede ledning med et fastsat udledningspunkt umiddelbart efter forsinkelsesbassinet. Der er således ikke foretaget ændringer af ledningsforløbet fra det fastsatte udledningspunkt og frem til starten på det offentlige vandløb (P Løb).

4. Folketingets Ombudsmand har endvidere anmodet S Kommune udtale sig om deres overvejelser om, hvornår vedligeholdelsesforpligtelsen til rørledningen overgik fra kommunen til A, f.eks. om det var fra vedtagelsen af spildevandsplanen eller fra det tidspunkt, hvor ledningen rent faktisk fik en anden anvendelse, end den havde haft tidligere.

Det er som nævnt ovenfor ikke dokumenteret, hvornår den omtvistede ledning blev etableret og med hvilket formål. Ledningen har på et tidspunkt været angivet som en del af S Kommunes spildevandsplan, men er ved spildevandsplanen fra 2010 udtaget af denne.

Det er således uvist, om den pågældende ledning hele tiden har været et vandløb eller om ledningen på et tidspunkt har været et spildevandsanlæg. S Kommune henviser i den forbindelse til, at kommunen ikke

har kunnet finde oplysninger om ledningen er blevet vedligeholdt. Ved forespørgsler internt i kommunen og hos T forsyningsselskab har ingen haft kendskab til kommunal vedligeholdelse.

Det er derfor kommunens opfattelse, at vedligeholdelsespligten er overgået til de private bredejere på det tidspunkt, hvor ledningen ikke længere har modtaget spildevand fra U By i 2006.

5. Folketingets Ombudsmand har desuden anmodet S Kommune om at oplyse om kommunens overvejelser i forhold til, om A skulle have været inddraget og hørt i forbindelse med beslutningen om at udtage rørledningen.

Spildevandsplanen udgør det retligt bindende grundlag for en kommunes administration af spildevandsområdet, idet den fastlægger rammerne for en kommunes håndtering af spildevandet i kommunen. En spildevandsplan forpligtiger derfor ikke borgerne til at gennemføre konkrete tiltag, men kan for kommunens borgere anses som en forhåndsorientering om, at kommunen inden for en kortere periode vil tage initiativ til ændret spildevandsafledning.

Det er på den baggrund kommunens opfattelse, at spildevandsplanen, som er en generel retsakt, ikke er omfattet af forvaltningslovens afgørelsesbegreb, og at forvaltningslovens bestemmelser om partshøring ikke finder anvendelse på spildevandsplaner.

S Kommune kan dog henvise til, at spildevandsplanen har været i offentlig høring forud for vedtagelsen, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 6, hvor der er adgang til at kommentere på det fremlagte forslag til spildevandsplan.

Det er på den baggrund kommunens vurdering, at klager ikke særskilt burde have været hørt eller orienteret udover offentliggørelse af spildevandsplanen. Kommunen har i den forbindelse særlig lagt vægt på, at spildevandsplanen, som er en generel retsakt rettet mod kommunen selv og dermed ikke har retsvirkning i forhold til borgerne.

6. Folketingets Ombudsmand har afslutningsvist anmodet S Kommune om at udtale sig om, hvorvidt kommunen i forbindelse med udtagelsen af rørledningen af spildevandsplanen har overvejet at optage den som et offentligt vandløb efter vandløbslovens § 9, stk. 1, nr. 2, og om, i hvilket omfang kommunen har vejledt A om muligheden for at indbringe spørgsmålet om vedligeholdelsesbyrdens fordeling for vandløbsmyndigheden (S Kommune) efter vandløbslovens § 35, stk. 3.

S Kommune har ikke konkret overvejet at optage den pågældende ledning som en del af det offentlige vandløb efter vandløbslovens § 9.

Det kan dog oplyses, at ved en opklassificering af et privat vandløb lægges bl.a. følgende kriterier til grund:

- vandløbet skal være højt målsat
- vandløbet skal have høj biologisk værdi
- der skal være en væsentlig offentlig afvandingsinteresse i vandløbet
- der skal foretages restaureringer i vandløbet.

På den baggrund er det kommunens opfattelse, at det er usandsynligt, at vandløbet ville blive opklassificeret til offentligt vandløb.

I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt kommunen har vejledt klager om § 35 stk. 3 i vandløbsloven kan S Kommune oplyse, at klager flere gange i forløbet er blevet gjort opmærksom på muligheden for at indbringe spørgsmålet om partsfordelingen vedrørende vandløbsvedligeholdelsen for vandløbsmyndigheden.

Således fremgår det af et telefonnotat af 9. januar 2015, at C fra X-vej 6B blev orienteret om muligheden for at sende en anmodning om ændret partsfordeling til kommunen. Ligeledes fremgår det af kommunens brev af 14. januar 2015, at spørgsmål om vedligeholdelsesbyrdens fordeling kan indbringes for vandløbsmyndigheden (S Kommune) i medfør af vandløbslovens § 35, stk. 3, og at spørgsmålet i mangel af forlig kan forlanges indbragt for taksationsmyndighederne. Grundejer blev herefter opfordret til at indsende et forslag til en fordeling af vedligeholdelsesbyrden til S Kommune, som herefter ville tage kontakt til de øvrige parter med henblik på at indgå forlig/aftale.

Senest i brev af 24. maj 2017 har kommunen henvist A om muligheden for at fremsende anmodning til S Kommune om ændring af vedligeholdelsesbyrden.

Det kan endvidere oplyses, at kommunen den 21. december 2017 har afholdt et møde med bl.a. formand for grundejerforeningen B og T forsyningsselskab vedr. den omtvistede ledning, hvor en tv-inspektion samt oprensning blev drøftet med henblik på en fordeling af udgifterne til det konkrete tiltag. På mødet aftaltes en fordeling vedrørende den konkrete vedligeholdelse. Der blev i den forbindelse ikke taget stilling til den fremtidige udgiftsfordeling af vedligeholdelsesbyrden. S Kommune har derfor den 15. marts 2018 skrevet til T forsyningsselskab og B vedrørende den fremtidige udgiftsfordeling omkring vedligeholdelse af ledningen. I den forbindelse har kommunen gjort B opmærksom på, at såfremt der ønskes en ny partsfordeling til fremtidige vedligehold af ledningen, skal grundejerne formelt anmode herom og fremkomme med et forslag til ændring af partsfordelingen. ”

Miljø- og Fødevareklagenævnet anførte bl.a. følgende i udtalelse af 25. april 2018:

”1. Folketingets Ombudsmand beder S Kommune og Miljø- og Fødevareklagenævnet om at oplyse, i hvilket omfang oplysninger om rørledningens etablering er indgået i myndighedernes afgørelser, og hvilken betydning oplysningerne i givet fald er tillagt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skulle i sagen tage stilling til, om den omtvistede rørledning med forløb under bl.a. klagers matrikel, æ, U By, (...), beliggende X-vej 6B (...), var en rørledning omfattet af vandløbsloven, herunder hvem vedligeholdelsesforpligtelsen påhvilede.

Klager gjorde bl.a. gældende, at der var tale om en lukket rørledning, hvis eneste formål var at transportere overfladevand fra U by til det offentlige, rørlagte vandløb P Løb, og at rørledningen ikke afvandede nogen af de ejendomme, som den passerede under på sin vej fra U by til P Løb.

Klager gjorde videre gældende, at der var tale om en gammel spildevands- eller kloakledning etableret som led i S Kommunes offentlige forsyningspligt, men som efterfølgende var overdraget til spildevandsforsyningsselskabet.

I forhold til oplysninger om rørledningens etablering har S Kommune ikke kunnet oplyse, hvornår og af hvem den omtvistede rørledning blev anlagt, herunder med hvilket formål. Miljø- og Fødevareklagenævnet fandt dog, at oplysninger herom ikke var altafgørende i forhold til nævnets stillingtagen, idet det er nævnets opfattelse, at en tidligere spildevandsledning godt kan skifte anvendelse og funktion, og dermed også have ændret status, uanset hvem der har været ansvarlig for anlæggelsen, og uanset det oprindelige etableringsformål.

Som sagen var oplyst for nævnet fremgik det bl.a., at rørledningens funktion på kommunens afgørelses-tidspunkt var at transportere spildevand (primært tag- og overfladevand) fra et forsinkelsesbassin ved V-vej, men samtidig også at aflede drænvand fra brønd B, placeret ud for X-vej 6A, (...), til det offentlige vandløb, P Løb. Samtidigt havde kommunen overfor nævnet oplyst, at rørledningen ikke var klassificeret som en del af et spildevandsteknisk anlæg, idet rørledningen ikke (længere) fremgik af kommunens spildevandsplan.

Nævnet traf således afgørelse om stadfæstelse ud fra disse oplysninger.

2. Folketingets Ombudsmand beder S Kommune og Miljø- og Fødevareklagenævnet om at redegøre nærmere for myndighedernes overvejelser om det hjemmelsmæssige grundlag for, at rørledningen overgik fra at være en del af spildevandsanlægget til at være et privat vandløb, samt myndighedernes overvejelser om, hvornår vedligeholdelsesforpligtelsen til rørledningen overgik fra kommunen til A.

Det fremgår bl.a. af vejledningen til spildevandsbekendtgørelsen om afgrænsningen mellem spildevandsanlæg og vandløb, at et anlæg, der tillægges status som et spildevandsanlæg, ikke længere er omfattet af vandløbslovens bestemmelser, men af miljøbeskyttelseslovens bestemmelser om spildevand.

Det fremgår dog hverken af miljøbeskyttelsesloven, spildevandsbekendtgørelsen eller af vandløbsloven, eller af disses forarbejder, hvad der sker, når en rørledning tages ud af kommunens spildevandsplan, herunder om den automatisk skifter status til at være omfattet af vandløbsloven, såfremt den er vandførende og i øvrigt opfylder vandløbslovens betingelser.

Miljø- og Fødevareklagenævnet anmodede den 23. november 2016 S Kommune om flere oplysninger om rørledningen, herunder om kommunens nærmere overvejelser om det hjemmelsmæssige grundlag for, at rørledningen ved udtagelse af spildevandsplanen skiftede status fra at være et spildevandsteknisk anlæg til at være omfattet af vandløbsloven.

I sin besvarelse henviste S Kommune alene til vandløbslovens § 35, som fastsætter, at vedligeholdelsen af private vandløb påhviler bredejer.

Kommunalbestyrelsen udgør den administrative myndighed i forhold til udarbejdelse af spildevandsplaner, hvor de eksisterende og planlagte spildevandsanlæg i kommunen skal fremgå, ligesom kommunalbestyrelsen også er den administrative vandløbsmyndighed.

Det er Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse, at det således er kommunen, der skal vurdere og afgøre, hvilken retlig status en vandførende rørledning har, ud fra en vurdering efter de to lovgivninger. Afgørende for efter hvilken lovgivning myndigheden skal administrere efter, afhænger derfor af,

hvilken retlig status rørledningen er tillagt af myndigheden, dvs. enten ved optagelse i spildevandsplanen, eller ved afgørelse truffet efter vandløbsloven.

Miljø- og Fødevareklagenævnet havde i den konkrete sag ikke kompetence til at tage stilling til, om S Kommune ved udtagelse af rørledningen i 2010 fra spildevandsplanen havde iagttaget den nødvendige procedure. Nævnet havde heller ikke kompetence til at prøve, om S Kommunes udledningstilladelse eventuelt var meddelt på et faktisk forkert grundlag. Nævnet har derfor i sagen alene behandlet spørgsmålet om, hvorvidt rørledningen opfyldte betingelserne for at være omfattet af vandløbsloven, herunder vedligeholdelsespligten efter vandløbslovens regler, men har ikke taget stilling til, hvornår vedligeholdelsespligten overgik til klager som bredejere.

Om Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence, se nedenfor.

3. Folketingets Ombudsmand har desuden bedt om S Kommunes – og også Miljø- og Fødevareklagenævnet i det omfang nævnet anser sig for at være kompetent hertil – om at redegøre for myndighedernes overvejelser om, hvorvidt A skulle have været inddraget og hørt i forbindelse med beslutningen om at udtage rørledningen fra spildevandsanlægget, herunder hvorvidt kommunen og nævnet har inddraget eller overvejet at inddrage henholdsvis afgørelses- og partsspørgsmålet ved behandlingen af sagen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet er ifølge vandløbsloven klagemyndighed i forhold til S Kommunes afgørelse truffet efter vandløbsloven, jf. vandløbslovens § 80.

Spørgsmål, som omhandler en kommunes vedtagelse af dets spildevandsplan, kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jf. miljøbeskyttelseslovens § 32, stk. 3.

I forhold til den konkrete sag er det Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse, at nævnet i sin sagsbehandling af klagen over afgørelsen truffet efter vandløbsloven, alene har haft kompetence til at prøve kommunens afgørelse om, hvorvidt rørledningen er omfattet af vandløbsloven, herunder spørgsmålet om vedligeholdelsespligten efter vandløbsloven. Som ovenfor nævnt har nævnet derimod ikke haft kompetence til at tage stilling til, om S Kommunes udtagelse af den konkrete rørledning på klagers grund var en afgørelse i forvaltningslovens forstand, og heller ikke, om klager i den anledning skulle have været partshørt herom.

Nævnet har derfor, i sin stillingtagen af S Kommunes afgørelse truffet efter vandløbsloven, ikke behandlet eller inddraget ovenstående problemstilling.

Kompetencen til at behandle spørgsmål om eventuelle tidligere overtrædelser i forhold til forvaltningsretten (partsbegreb, partshøring, god forvaltningsskik mv.) i forbindelse med sagsforløbet og op til kommunens afgørelse efter vandløbsloven, er efter nævnets opfattelse derimod tillagt Folketingets Ombudsmand eller Ankestyrelsen.”

Den 15. maj 2018 modtog jeg dine bemærkninger til myndighedernes udtalelser. Du fastholdt det, som du havde anført i din klage. Herudover skrev du, at du måtte forstå S Kommunes udtalelse til mig sådan, at kommunen mente, at der var to ledninger fra udløbet ved V-vej (brønd A) og til et stykke efter station 0 på P Løb. Det var efter din opfattelse ikke korrekt.

Du oplyste, at det var din opfattelse, at der formentlig i 40'erne eller 50'erne var etableret en separat spildevandsledning fra brønd A og hele vejen ud til fjorden R. I forbindelse med etableringen af forsinkelsesbassinet havde man afmonteret spildevandsledningen ved brønden øst for station 0 på P Løb og koblet den første del af rørledningen fra brønd A direkte på station 0 på P Løb. Det var således stadig den gamle spildevandsledning, som førte det rensede spildevand fra U By og forsinkelsesbassinet til brønd A og videre til brønd B til brønd C, som er station 0 på P Løb. Det var denne rørledning, som der var tale om i denne sag. Endelig bestred du, at der var hjemmel til at en gøre en rørledning, som ikke tidligere havde været klassificeret som et vandløb, til et privat vandløb.

Den 18. maj 2018 anmodede jeg S Kommune og Miljø- og Fødevareklagenævnet om at sende mig deres eventuelle bemærkninger til dit partshøringssvar af 15. maj 2018.

Den 15. juni 2018 modtog jeg S Kommunes supplerende bemærkninger til sagen. S Kommune anførte følgende:

”Ad spørgsmål 1.

’Først spildevandsrørledningen’

Der er kun én ledning fra V-vej og ned til udløbet ved fjorden R, hvilket vi har forsøgt at beskrive i kommunens høringssvar af den 9. april 2018.

Denne ledning er beklageligvis angivet på forskellig vis, i både udledningstilladelsen, spildevandsplanen samt regulativet.

Den grønne delstrækning som er angivet på bilag 1 i høringssvaret fra S Kommune er en og samme ledning, som den røde ledning fra spildevandsplanen.

Det offentlige vandløb P Løb er ligeledes også en del af den røde ledning fra spildevandsplanen.

Den lilla-stiplede linje, som B (formanden for grundejerforeningen) beskriver er fra T forsyningsselskabs eget ledningsregister og er ligeledes den samme ledning fra V-vej og ned til udløbet ved fjorden R dog i en anden farve.

Ad 2 spørgsmål 2.

’Om Kommunens hjemmel til at ændre en spildevandsrørledning eller en af kommunen ejet rørledning, til et privat vandløb i henhold til vandløbsloven’

Det er S Kommunes vurdering at en ledning, som den omtvistede, der hovedsageligt har til formål at lede drænvand, og som ikke længere er omfattet af kommunens spildevandsplan, er et vandløb, som skal behandles efter vandløbslovens bestemmelser.

S Kommune fastholder sin vurdering fra høringssvar af den 9. april 2018.

Det skal ligeledes gøres opmærksom på, at S Kommune gentagne gange har gjort A og C (ejerne af X-vej 6b) og B opmærksom på, at der kan træffes en ny afgørelse jf. §35 i vandløbsloven.

Grundejer blev herefter opfordret til, at indsende et forslag til en fordeling af vedligeholdelsesbyrden til S Kommune, som herefter ville tage kontakt til de øvrige parter med henblik på at indgå forlig/aftale. S Kommune har dags dato ikke modtaget noget forslag. ”

Endvidere oplyste Miljø- og Fødevarerklagenævnet mig den 15. juni 2018 om, at nævnet ikke havde yderligere at bemærke.

Jeg sendte den 18. juni 2018 S Kommunes supplerende bemærkninger til dig til orientering og meddelte samtidig, at jeg nu ville forsøge at behandle sagen på grundlag af de oplysninger, som jeg havde modtaget fra dig og myndighederne.